

**ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทาย
ที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น**

นางปิยรัตน์ เทียงภักดี

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2553

**The Effects of Parent Involvement in Providing Riddle Activities on Preschool
Children's Listening Ability at Ban Nong Bua Noi School
in Khon Kaen Province**

Mrs. Piyarat Thiangpak

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillments of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Educational Studies

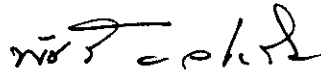
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

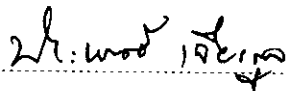
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีสนาคำทาย
ที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น
ชื่อและนามสกุล นางปิยรัตน์ เทียงภักดิ์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พัชรีย์ ผลโยธิน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พัชรีย์ ผลโยธิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนาคำท่ายที่มีต่อ
ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย
จังหวัดขอนแก่น

ผู้ศึกษา นางปิยรัตน์ เทียงภักดิ์ รหัสนักศึกษา 2512100716 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณชิต
(หลักสูตรและกำรสอน) **อาจารย์ที่ปรีศนา** รองศาสตราจารย์ ดร. พัชรื ผลโยธิน
ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมปรีศนาคำท่ายแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 14 คน ศึกษาอยู่ในชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น ได้มา
โดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการใช้ปรีศนาคำท่ายสำหรับผู้ปกครอง
ในการพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย และแบบวัดความสามารถด้านการฟังของ
เด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ
เครื่องหมาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมปรีศนาคำท่ายแบบให้
ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีความสามารถด้านการฟังสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ กิจกรรมปรีศนาคำท่าย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ความสามารถด้านการฟัง
เด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน ที่คอยดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ดร.สมหวัง บุญสิทธิ์ อาจารย์อัญชติ ชัยรัตกุล อาจารย์จงจิต เก้าสิม ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย ที่สนับสนุนการศึกษาต่อและพัฒนาตนเองเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว คณะครู ผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในวันนี้

ปิยรัตน์ เทียงภักดิ์

ตุลาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ข
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
การฟัง.....	5
ปริศนาคำทาย.....	11
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
แบบแผนการวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	43
สรุปการวิจัย.....	43
อภิปรายผล.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	48
ภาคผนวก.....	54
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	55
ข คู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง.....	57
ค แบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย.....	78
ประวัติผู้ศึกษา.....	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 คะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยรายบุคคลก่อนและ หลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	37
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อน และหลังการทดลอง โดยเปรียบเทียบแบบอิงเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	39
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม....	40
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง ได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยจำแนก ตามรายด้าน.....	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต เป็นเครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอด ความรู้ของมนุษย์ และเป็นสื่อทางความคิดให้สามารถเข้าใจกันได้ ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องอาศัยทักษะการฟังซึ่งเป็นพื้นฐานของการพูด การอ่าน และการเขียนในการติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นและให้ผู้อื่นเข้าใจในการส่งสาร การฟังจึงเป็นพื้นฐานของการสื่อสารและเป็นทักษะทางภาษาทักษะแรกที่มีมนุษย์สามารถปฏิบัติได้ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการฟังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว และเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ช่วยให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจกัน ความสามารถด้านการฟังจึงมีความสำคัญ

การพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่ พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา ด้านการฟังของเด็กปฐมวัยนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฟัง ได้พูดได้ตอบ แสดง ความคิดเห็นอย่างอิสระ จึงจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังดีขึ้น ซึ่ง กิจกรรมปริศนาคำทายเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังให้กับเด็ก ได้ อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าเพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กรู้จักฟัง รู้จักคิด รู้จักหาคำตอบ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เป็นคนมีเหตุผล เป็นคนช่างสังเกต กล้าเสี่ยง กล้าเดา และกล้าคิด มีความ ละเอียดถี่ถ้วนรู้จักหารูปแบบ และใช้ภาษาในการตอบและการตั้งคำถาม

สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมและพัฒนา ความสามารถทางภาษาด้านการฟังของเด็กปฐมวัย เพราะพ่อแม่คือครูสอนภาษาคนแรกของเด็ก เสียงแรกที่เด็กได้ยิน ได้ฟังคือเสียงจากพ่อแม่ การได้ตอบของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา กิจกรรม ปริศนาคำทายจึงเป็นกิจกรรมที่เด็กและผู้ปกครองสามารถทำร่วมกันได้ และเป็นกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถด้านการฟังให้กับเด็กปฐมวัย เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและเด็ก ได้สนทนา ซักถามและให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักฟังก่อน แล้วจึงคิดค้น หาคำตอบ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำปริญญาคำทายมาใช้ในการจัดกิจกรรมทางภาษาด้านการฟังโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าวิธีการดังกล่าวจะส่งผลต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย และผลการศึกษาค้างนี้จะสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในแนวทางการสอนภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สำหรับครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมปริญญาคำทายแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

3. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยหลังการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปริญญาคำทายสูงขึ้น

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น

4.2 ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ระยะเวลาในการวิจัย 7 สัปดาห์

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.2.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ การจัดกิจกรรมปริญญาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4.2.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 14 คน โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น

5.2 ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและรับผิดชอบเด็กปฐมวัย ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น

5.3 กิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการใช้ถ้อยคำหรือคำพูดที่นำมาผูกเป็นคำถามเพื่อเป็นเงื่อนไขให้ทายหรือตอบระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง

5.4 ความสามารถด้านการฟัง หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการเข้าใจความหมายของคำ และการเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง หลังจากการปฏิบัติกิจกรรมปริศนาคำทายกับผู้ปกครองที่บ้านตามคำแนะนำในคู่มือการใช้กิจกรรมปริศนาคำทาย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง จากการใช้กิจกรรมปริศนาคำทายที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

6.2 ครู และผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้แนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การฟัง
  - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการฟัง
  - 1.2 ประเภทของการฟัง
  - 1.3 องค์ประกอบของการฟัง
  - 1.4 พัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
2. ปรีศนาคำทาย
  - 2.1 ความหมายของปรีศนาคำทาย
  - 2.2 ความสำคัญของปรีศนาคำทาย
  - 2.3 ประเภทของปรีศนาคำทาย
  - 2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทาย
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
  - 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
  - 3.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
  - 3.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
  - 3.4 แนวทางการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การฟัง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการฟัง ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหา และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1.1 ความหมายและความสำคัญของการฟัง

1.1.1 ความหมายของการฟัง

การได้ยินเกิดขึ้นเนื่องจากมีเสียงมากระทบหู เมื่อมีความคิดจ้องต่อการได้ยินจึงจะเกิดการฟังขึ้น มีผู้ให้ความหมายของการฟังไว้ดังนี้

ฟ็อน เปรมพันธุ์ (2542 อ้างถึงใน กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ 2551: 45) กล่าวว่า การฟังหมายถึงกระบวนการรับสารของมนุษย์ โดยอาศัยประสาทหูรับเสียงแล้วสามารถรับรู้และเข้าใจความหมายของเสียงนั้นสามารถคิดวิเคราะห์แสวงหาทางเลือกแล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

ธีรนุช เชยกลิ่นเทศ (2549: 16) กล่าวว่า การฟังหมายถึงกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการได้ยิน เมื่อได้ยินแล้วมีการตั้งใจรับรู้และแปลความหมายเพื่อความเข้าใจสิ่งที่ได้ยิน

นงลักษณ์ งามขำ (2551: 9) กล่าวว่า การฟังหมายถึงการได้ยินแล้วรับรู้เข้าใจ และคิดแล้วนำไปใช้ประโยชน์ เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอนและเป็นลำดับของผู้ฟัง

สรุปได้ว่า การฟัง หมายถึง การได้ยินโดยมีความตั้งใจ แล้วสามารถแยกแยะเปรียบเทียบ หรือจับใจความในสิ่งที่ได้ยิน แล้วแสดงปฏิกิริยาได้ตอบไปตามที่ต้องการ

1.1.2 ความสำคัญของการฟัง

การฟัง เป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพราะเป็นทักษะทางภาษาที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ นอกจากนั้นการฟังยังเป็นทักษะที่ใช้ในการรับสาร ทำให้ผู้ฟังเกิดความรอบรู้ในเรื่องราวต่างๆ ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการคิด พิจารณา หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้ และความรู้ที่ได้นั้นยังสามารถนำไปถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นได้อีกด้วย การฟังมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ดังต่อไปนี้ (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ 2551: 46-49)

1. ช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด และประสบการณ์ การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นนั้นย่อมทำให้เราได้รับรู้ความคิดหรือเรื่องราวต่างๆ ที่ผู้อื่นถ่ายทอดมา เมื่อนำมาเชื่อมโยงกับความคิดที่ผู้ฟังมีอยู่แล้ว ย่อมจะทำให้ผู้ฟังได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น และจะส่งผลต่อ

กระบวนการคิดและตัดสินใจ รวมทั้งพัฒนาสติปัญญาของผู้ฟังด้วย เช่น การฟังบรรยายจากวิทยากร การสนทนากับปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

2. ช่วยจรรโลงใจให้รื่นรมย์ เมื่อเราได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ที่ช่วยสร้างความบันเทิงใจ ความสบายใจหรือสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่าต่ออารมณ์ของเราย่อมจะทำให้ผู้ฟังมีความสุขกับเรื่องราวที่ได้รับรู้ นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดอีกด้วย เช่น การฟังเพลง การฟังเรื่องตลก เป็นต้น รวมทั้งยังได้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการของผู้ฟังอีกด้วย

3. ช่วยการนำเสนอข้อมูล ผู้ที่ฟังมากจะได้รับรู้ข้อมูลมากขึ้นตามไปด้วย และเมื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาพิจารณาตามเหตุผล ข้อเท็จจริง และประสบการณ์ของผู้ฟัง จะทำให้ผู้ฟังเป็นผู้รู้และเมื่ออยู่ในบทบาทของผู้นำเสนอก็สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมไม่ว่าจะนำเสนอในรูปแบบใดก็ตาม เพราะเราได้นำความรู้ ความคิดที่ได้จากการฟังมาสะสมเป็นข้อมูลความรู้สำหรับตนเองแล้วนำความรู้มาประยุกต์ ปรับปรุง หรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์และถ่ายทอดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป

นอกจากนั้น กองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542: 22-24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ดังนี้

1. การฟังเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันเราใช้ทักษะอื่นด้วย แต่เราใช้ทักษะการฟังมากกว่าทุกทักษะ และการฟังยังเป็นทักษะแรกของภาษาที่ใช้เป็นเครื่องมือการรับรู้ เรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจและเป็นพื้นฐานของทักษะอื่นๆทางภาษา

2. การฟังเป็นการสะสม และเพิ่มพูนความรู้ในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์การฟังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังสามารถจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และแนวความคิดจากผู้อื่นอันเป็นการสะสมและเพิ่มพูนความรู้ ความรอบรู้และเสริมประสบการณ์ได้อย่างกว้างขวางและสามารถนำเอาสิ่งที่ได้ฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

3. การฟังช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ ได้แก่ การพูด การอ่าน และการเขียน คือถ้าฟังมาคิดก็จะเป็นผลให้พูดชัดหรือพูดไม่ชัด รวมทั้งเขียนผิดไปด้วย การที่ให้ผู้เรียนฟังด้วยคำถามอย่างถูกต้องก็จะเป็นการฝึกทักษะให้ผู้ฟังเคยชิน และสามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง หรือเขียนได้ถูกต้อง

4. การฟังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้มาก่อนจะมีการอ่านและการเขียน ในการศึกษาหาความรู้ การฟังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังสามารถจะได้รับความรู้ความเข้าใจ

และแนวความคิดจากผู้อื่นเป็นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ส่วนการอ่านเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่านตำรับตำราต่างๆ

5. การฟังเป็นการช่วยให้การสื่อสารด้วยวาจาได้ผลสมบูรณ์ การฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพูด เมื่อพูดแล้วไม่มีผู้ฟัง การพูดนั้นก็ไม่มีสมบูรณ์ การฟังและการพูดเป็นกระบวนการสื่อสารที่ควบคู่กัน การพูดที่ไม่มีการฟังไม่ถือว่าเป็นการพูด ปฏิบัติการของผู้ฟังจะเป็นส่วนช่วยให้ผู้พูดไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างสมบูรณ์

สรุปได้ว่า การฟังเป็นการสะสมประสบการณ์จากสิ่งที่ฟัง แล้วสามารถนำออกมาใช้ในโอกาสที่เหมาะสม และทักษะการฟังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูด ทักษะการเขียน ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรู้ มีความคิดกว้างไกล ประพฤติตนได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 ประเภทของการฟัง

การฟังแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ผู้ฟังจำเป็นต้องรู้จักประเภทของการฟัง เพื่อให้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของการฟังไว้ดังนี้

เคนเนดี (Kennedy 1994 อ้างถึงใน นงลักษณ์ งามขำ 2551: 12) ได้จัดประเภทของการฟังไว้ 7 ประเภท คือ

1. การฟังทั่วไปในชีวิตประจำวัน (Simple Listening) เช่น การฟังการสนทนา การฟังทางโทรศัพท์
2. การฟังเพื่อจำแนกเสียง (Discriminative Listening) เช่น การฟังเสียงสัตว์ เสียงขูดขาน เสียงที่แสดงความรู้สึก
3. การฟังเพื่อเป็นการพักผ่อน (Listening for Relaxation) เช่น การฟัง บทกลอน การฟังเรื่องราว และนิทานต่าง ๆ
4. การฟังเพื่อจับสาระสำคัญ (Listening for Information) เช่น การฟังประกาศ การฟังความคิดเห็น และการฟังเพื่อตอบคำถาม
5. การฟังเพื่อจับความคิด (Listening Organize Ideas) เช่น การฟังอภิปราย และการฟังการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ
6. การฟังอย่างพินิจพิเคราะห์ (Critical Listening) เช่น การฟังบทความ บทวิจารณ์ข่าวจากรายการวิทยุหรือโทรทัศน์
7. การฟังเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เช่น การฟังดนตรี และการแสดงต่าง ๆ

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542: 60) ได้แบ่งประเภทของการฟังที่ควรส่งเสริมให้แก่เด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การฟังเพื่อจำแนกความแตกต่างของเสียง คือ การเข้าใจความแตกต่างของเสียงที่ฟัง
2. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง คือ การฟังคำสั่งและปฏิบัติได้ถูกต้อง
3. การฟังเพื่อเข้าใจความหมายของคำศัพท์ คือ การเข้าใจคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องว่าหมายถึงอะไร
4. การฟังเพื่อจับประเด็นให้เข้าใจเรื่องราว คือ การฟังเรื่องราวนั้น ๆ อย่างตั้งใจ และสนใจจนเกิดความเข้าใจ สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังได้

นอกจากนั้น วรณี โสมประยูร (2537: 87) ได้กล่าวสรุปถึงประเภทของการฟังไว้ดังนี้

1. การฟังเพื่อการจำแนกเสียง เป็นการฟังเพื่อแยกเสียงต่างๆ ให้ทราบว่าเสียงของคน สัตว์ หรือสิ่งของประเภทใด
2. การฟังเรื่องง่ายๆ ทัวไปในชีวิตประจำวัน เป็นการฟังเพื่อความรู้ความเข้าใจที่ใช้สำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน เช่นการฟังคำสั่งสอน การฟังเสียงตามธรรมชาติ
3. การฟังเพื่อสาระสำคัญ เป็นการฟังที่ผู้ฟังตั้งใจฟัง เพื่อให้เข้าใจและจับใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้ฟัง เช่น การฟังบทเรียน การฟังเทศน์ การฟังปาฐกถา
4. การฟังเพื่อพักผ่อน เป็นการฟังที่ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความรู้สึกรื่นเริงและคล้อยตาม เช่น การฟังบทกลอน การฟังละคร การฟังนิทาน
5. การฟังเพื่อให้เกิดการคิดและสรุป เป็นการฟังที่ผู้ฟังนำสิ่งที่ได้ฟังนั้นมาเทียบเคียงกับความรู้ และประสบการณ์เดิมของตน แล้วจึงสรุปให้เป็นความคิดของตน
6. การฟังเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฟังที่ผู้ฟังได้ฟังแล้วก็นำสิ่งที่รู้นั้นมาผสมกับความรู้เดิม ทำให้ได้ความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้น เช่น การฟังเพลงหรือกลอน ก็คิดแต่งเพลงหรือกลอนในขณะที่ฟังด้วย
7. การฟังเพื่อปฏิบัติตาม เป็นการฟังที่ผู้ฟังตั้งใจฟัง ฟังแล้วทำตามลำดับขั้นตอน และเหตุการณ์อย่างละเอียด เมื่อปฏิบัติจะ得不ผิดพลาด
8. การฟังอย่างพินิจพิเคราะห์ หรือการฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นลักษณะการฟังที่ผู้ฟังเข้าใจและสามารถแยกแยะสิ่งที่ได้ฟังว่าอะไรเป็นความคิดเห็นของผู้พูด อะไรเป็นข้อเท็จจริง หรือพิจารณาว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้องและอะไรน่าเชื่อถือ เช่น การฟังโฆษณา ฟังการหาเสียงต่างๆ

สรุปประเภทของการฟังได้คือ การฟังเพื่อความรู้ความเข้าใจ การฟังเพื่อความบันเทิงและความซาบซึ้ง การฟังเพื่อความเข้าใจและปฏิบัติตาม และการฟังเพื่อแสดงความคิดเห็น สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรจัดให้มีการฟังเพื่อให้เด็กรู้ความหมายของคำ และการเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กอันจะเป็นพื้นฐานของทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนในโอกาสต่อไป

1.3 องค์ประกอบของการฟัง

การฟังในแต่ละครั้งนั้นผู้ฟังจะต้องสามารถทำความเข้าใจกับภาษาได้อย่างชัดเจน และยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยให้เกิดความสามารถในการฟัง ซึ่งองค์ประกอบของการฟังประกอบด้วย (กองทัพ เคลือบพณิชกุล 2542: 26)

1. การได้ยิน คือผู้ฟังจะต้องให้เสียงส่งผ่านหูชั้นนอกเข้ามาสู่หูชั้นกลาง แต่ไม่ทะลุสู่หูชั้นใน
2. การรับฟัง เมื่อเสียงผ่านเข้ามาถึงหูชั้นกลางก็จะเกิดการรับฟัง ความสนใจของผู้ฟังก็จะติดตามมาด้วยทันที
3. การทำความเข้าใจ เมื่อผู้ฟังรับฟังแล้วการรับรู้จากเสียงก็จะส่งคลื่นเสียงผ่านต่อไปยังประสาทรับเสียงที่อยู่ในหูชั้นใน ก็จะแปลงเป็นกระแสเสียงส่งผ่านประสาทหูไปยังสมองเพื่อทำความเข้าใจ และบันทึกความจำไว้จากเสียงที่ผ่านเข้ามานั้น
4. การคิด เมื่อเสียงผ่านการรับรู้ และส่งกระแสเสียงมายังประสาทหูไปยังสมองเพื่อทำความเข้าใจ ซึ่งผู้ฟังจะแปลความหมายได้จากประสบการณ์ของผู้ฟังเอง ซึ่งจะต้องใช้ความคิดพิจารณาประกอบด้วยเสมอ
5. การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เมื่อสมองแปลความหมายของเรื่องที่ได้รับฟังได้แล้วก็จะเลือกจดจำ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

สายใจ อินทรมพรรษ์ (2537 อ้างถึงใน กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ 2551: 66-68) กล่าวว่า การฟังในแต่ละครั้งนั้นผู้ฟังจะต้องสามารถทำความเข้าใจกับภาษาให้ได้อย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนรวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ฟังเอง และยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยให้เกิดความสามารถในการฟังอีก ดังนี้

1. ความสามารถทางไวยากรณ์ คือความแม่นยำในการใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การออกเสียง ความหมายและการเรียงคำเข้าในประโยคได้อย่างถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ฟังสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามกับผู้พูดต้องการ

2. ความสามารถทางภาษาสังคม ภาษาสังคมมีลักษณะทางภาษาขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรม ซึ่งอาจจะแตกต่างกันตามกาลเวลา ผู้ฟังจะต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาสังคมได้เป็นอย่างดี จึงจะช่วยให้การฟังเกิดผลดี

3. ความสามารถในการตีความเนื้อหา ผู้ฟังจะต้องรู้ว่าเนื้อความที่รับฟังนั้นครบถ้วนแล้ว หรือจะต้องมีการตีความ ขยายความ เพราะผู้พูดอาจจะละคำหรือข้อความไว้ในฐานที่เข้าใจ ในลักษณะนี้ผู้ฟังที่มีส่วนร่วมในการฟังจะสามารถค้นหาส่วนที่ผู้พูดละไว้ได้ และสามารถเข้าใจเนื้อความตรงตามที่คุณต้องการสื่อความคิด ผู้ฟังจะรู้ว่าเนื้อหานั้นมีความต่อเนื่อง และจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

4. ความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ฟังกับความรู้พื้นฐานหรือประสบการณ์ของตน ในการฟังบางครั้งอาจจะต้องเดาความหมายของข้อความที่ไม่เคยได้ยินหรือไม่เคยรู้จักมาก่อน รวมไปถึงการเดาส่วนที่ขาดหายไปจากการฟังด้วย โดยที่ผู้ฟังจะต้องนำความรู้เดิม หรือประสบการณ์ของตนเข้ามาช่วยในการตีความ บางครั้งอาจจะต้องพยายามทดสอบสมมุติฐานที่เกี่ยวข้องกับความหมายของสิ่งที่ตนได้ฟัง โดยอาศัยบริบทแล้วคาดเดาว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป เพื่อที่จะให้การสื่อสารนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการฟังประกอบด้วย การได้ยิน การรับฟัง การทำความเข้าใจกับเนื้อความ การคิดและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

1.4 พัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาจากการฟังแล้วเลียนแบบเสียง เลียนแบบการใช้คำ ซึ่งนำไปสู่การพูดการฟังเบื้องต้นของเด็กในโรงเรียน เป็นการฟังคำพูด ฟังเสียงดนตรี ฟังเสียงธรรมชาติและฟังเรื่องราวโดยเฉพาะนิทาน แล้วฝึกการถ่ายทอดด้วยการบอก การถาม การสนทนา และการเล่าเรื่อง ซึ่งการฟังนอกจากจะช่วยให้เด็กพัฒนาแล้ว ยังสร้างความเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย ลักษณะของการฟังอาจเป็นการฟังจับเรื่อง การฟังอย่างซาบซึ้ง การฟังเพื่อวิเคราะห์หรือฟังเพื่อรู้และเข้าใจ การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหูที่เด็กสะสมและนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษามากกว่าการใช้เพื่อพัฒนาปัญญา เด็กจะเก็บคำพูด จังหวะ เรื่องราวจากสิ่งที่ฟังมาสานต่อเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคที่จะถ่ายทอดไปสู่การพูด ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจนง่ายต่อการเข้าใจเด็กจะได้คำศัพท์และมีความสามารถมากขึ้น พัฒนาการด้านการฟังของเด็กตามวัยเป็นดังนี้ (กุลยา ดันติผลาชีวะ 2551: 145-146)

อายุแรกเกิด – 2 ขวบ พยายามเลียนเสียงที่ได้ยิน เข้าใจคำและประโยคง่าย ๆ ชอบฟังโฆษณาทางโทรทัศน์ และเสียงที่สะกิดใจ ชอบฟังเรื่องสั้น ๆ และเพลงกล่อมเด็ก

อายุ 3 ขวบ ชอบฟังเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินคุ้นหู เช่น เสียงสัตว์ ยานพาหนะ เครื่องใช้ในครัวเรือน ชอบฟังนิทานที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแบบสองต่อสอง ฟังได้นานและฟังอย่างตั้งใจ สามารถเข้าใจภาษาพูดง่าย ๆ ของผู้ใหญ่ เช่น อย่า ไม่ การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่ อย่างสม่ำเสมอ สามารถเชื่อมโยงเสียงกับวัตถุที่ใช้ทำเสียงได้

อายุ 4 ขวบ ฟังเรื่องราวได้นานขึ้น อาจเลือกหนังสือให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้บางครั้งจะแกล้งทำเป็นไม่ได้ยิน หรือไม่สนใจคำสั่งหรือเสียงเรียก

ชอบฟังเรื่องซ้ำ ๆ และสามารถจำแนกความแตกต่างของเสียงได้

อายุ 5 ขวบ ตั้งใจฟังนานขึ้น ชอบฟังนิทาน เพลง เล่นภาษาและคำคล้องจอง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้มากขึ้น เข้าใจคำพูดข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่

อายุ 6 ขวบ ชอบฟังเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว และเข้าใจได้ถ้าไม่ซ้ำซ้อนเกินไป

สรุปได้ว่าพัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัยมีลำดับขั้นตอนตามช่วงอายุของเด็กเริ่มจากการฟังข้อความ หรือเรื่องสั้น ๆ ไปสู่เรื่องที่ยาวและซับซ้อนขึ้น และมีสมาธิในการฟังยาวขึ้นตามช่วงอายุ

2. ปริศนาคำทาย

2.1 ความหมายของปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทายเป็นที่นิยมเล่นกันมาแต่โบราณ ทุกกลุ่มอายุ เพื่อฝึกให้เป็นผู้ที่มีเขาวนปัญญา และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีผู้ให้ความหมายของปริศนาคำทายไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 673) กล่าวว่าปริศนาคำทาย หมายถึง สิ่งหรือถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนไขเพื่อให้แก้ให้ทาย

ผาสุก มุททเมธา (2537: 48) ได้กล่าวไว้ว่า ปริศนาคำทาย หมายถึง คำถามที่รวบรวมเอาปัญหาข้อมูลทุกสิ่งทุกอย่างที่แวดล้อมตัวเราในชีวิตที่เกิดภายนอกกาย และภายในจิตใจที่ผ่านเข้ามาในแต่ละสมัย แต่ละเวลา

ธวัช ปุณโณทก (2527: 48) กล่าวว่าปริศนาคำทายหมายถึง ถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนไข เพื่อให้ทายระหว่างบุคคลในสังคมเดียวกัน

รุ่งนภา วุฒิ (2543: 35) กล่าวว่า ปริศนาคำทายหมายถึง ถ้อยคำหรือคำพูดที่ผูกขึ้นเป็นคำถามเพื่อเป็นเงื่อนไข ให้ทายหรือตอบ ซึ่งมีบางอย่างเป็นเค้าหรือมีความหมายของคำ

เหล่านั้นอยู่ในตัวเพื่อให้ผู้ฟังจับใจความแล้วตอบได้ ซึ่งจะมีทั้งการถามตรงและถามอ้อม ทั้งนี้ ด้อยคำที่นำมาผูกเป็นคำถามนั้นจะเป็นทั้งคำคล้องจอง และสัมผัสโดยใช้คำถามที่สั้นกะทัดรัด ซึ่งผู้ฟังสามารถหาคำตอบได้

นงลักษณ์ งามขำ (2551: 35) กล่าวว่า ปริศนาคำทาย หมายถึง คำคล้องจอง คำพูดร้อยแก้ว คำสัมผัสที่สั้นกะทัดรัด และถูกจัดเป็นคำถามเพื่อเป็นเงื่อนไขให้ทายหรือตอบ ซึ่งอาจมีข้อความบางอย่างเป็นเค้าหรือมีความหมายของคำถามเหล่านั้นอยู่ในตัว เพื่อให้เด็กจับใจความแล้วคิดหาคำตอบ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปริศนาคำทายหมายถึง การใช้ด้อยคำหรือคำพูดที่นำมาผูกขึ้นเป็นคำถามเพื่อเป็นเงื่อนไขให้ทายหรือคิดหาคำตอบ ส่วนใหญ่นิยมผูกเป็นคำคล้องจอง มีเงื่อนไขของคำตอบอยู่ในตัวคำถาม มีทั้งถามโดยตรง และโดยอ้อม

2.2 ความสำคัญของปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทายนับว่ามีความสำคัญและมีคุณค่าในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งในด้านการศึกษา ดังนี้ (วาสนา เกตุภาค 2521: 37-38 อ้างถึงใน นงลักษณ์ งามขำ 2551: 45-46)

1. เป็นเครื่องให้ความบันเทิงแก่นุชนัยมาทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ให้ความรู้ด้านคำศัพท์ และด้อยคำสำนวนทั้งภาษาท้องถิ่น และที่เป็นภาษาไทย
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมชีวิตและความเป็นอยู่ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ

ในอดีต

4. เป็นเครื่องช่วยฝึกไหวพริบ สติปัญญาสำหรับเด็ก และเป็นที่น่าสังเกตว่าเวลาที่เปลี่ยนไป และความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุเพิ่มขึ้น ทำให้เด็กรุ่นใหม่คิดหาคำตอบที่แตกต่างไปจากเดิม

5. ช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดีให้เกิดขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และสังคม ทำให้ผู้ใหญ่สนใจใกล้ชิดเด็กมากขึ้น และเข้าใจเด็กมากขึ้น ซึ่งอาจจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ลงได้บ้าง

ปริศนาคำทายมีความสำคัญ ดังนี้ (รุ่งอรุณ ทิมชุมพลเสถียร 2531: 10-11 อ้างถึงใน นงลักษณ์ งามขำ 2551: 46)

1. ด้านความบันเทิง ปริศนาคำทายเป็นการเล่นเพื่อเป็นการพักผ่อนในยามว่าง ผู้ทายจะรู้สึกสนุกสนานตรงที่ได้กิดตีความปริศนา ความตื่นเต้นจะอยู่ที่การได้รับคำตอบว่าถูกหรือผิด ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีการนำเอาปริศนาคำทายมาทายกันเล่นในหมู่เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และทางสื่อมวลชน ดังที่ปรากฏในรายการวิทยุและโทรทัศน์

2. ด้านวัฒนธรรมและประเพณี คือช่วยสะท้อนความเป็นอยู่เกี่ยวกับสังคม เช่น อาหารการกิน สิ่งของเครื่องใช้ ศาสนาและประเพณี ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ ที่สะท้อนกันมาแต่โบราณ

3. ด้านภาษา ปรินาคำทายแสดงออกถึงลักษณะการใช้ภาษาในหลายรูปแบบ เช่น ร้อยกรอง คำพวนสองแง่สองง่าม และคำเปรียบเทียบ ปรินาคำทายท้องถิ่นต่าง ๆ ยังให้ความรู้ในเรื่องภาษาถิ่นได้อีกด้วย

4. ด้านการศึกษาอบรม ปรินาคำทายช่วยฝึกให้เป็นคนช่างสังเกตและแก้ปัญหา เป็นการฝึกไหวพริบสติปัญญาให้แก่เด็ก อบรมให้เด็กเป็นคนที่รู้จักการสังเกตสิ่งแวดล้อม และในกรณีที่เป็นปริศนาธรรม จะให้คุณค่าทางด้านจิตใจ และเป็นเครื่องมืออบรมทางด้านศีลธรรม ให้แก่เด็กและบุคคลทั่วไปได้อย่างแนบเนียนอีกด้วย

5. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ปรินาคำทายเป็นเครื่องสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกันในครอบครัวหรือชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ผาสุก มุทฺธเมธา (2540: 26-28) กล่าวถึงความสำคัญของปรินาคำทายว่า

1. สะท้อนสภาพชีวิตและสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยว่ามีความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตอย่างไร เช่น อะไรเอ่ย อีปุกกลางนา สี่ตีนเดินมาอีปุกหายไป คำตอบของปรินาคำทายข้อนี้คือ อุจจาระ เป็นการบอกให้ทราบว่าสมัยก่อนคนไปนั่งถ่ายอุจจาระที่ทุ่งนา

2. เป็นการแสดงภูมิปัญญาของผู้ผูกปริศนา และผู้ทายปริศนา ว่าเป็นผู้รอบรู้มีไหวพริบ ทันต่อเหตุการณ์แค่ไหน อย่างไร ถ้าผู้นั้นมีความรอบรู้ดีก็ทายปริศนาได้ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ

3. ทำให้คำ และวงคำศัพท์ขยายตัว ฝึกให้รู้จักผูกประโยค ลำนวน วลี ขึ้นใช้ในภาษาไทย เป็นการสื่อความหมาย ให้ภาพพจน์และความรู้สึกหรืออารมณ์ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเขียน การอ่าน การฟัง และการพูด

4. สร้างกลุ่มสัมพันธ์ในสังคม การทายปริศนามักจะนิยมเล่นกันตอนรับประทานอาหารเย็นเสร็จแล้ว หรือไม่ก็ยามว่างทำให้เด็ก ๆ และผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดกันเด็กต่างวัยก็ได้สมาคม เป็นการลดช่องว่างระหว่างวัย ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเข้าใจกัน นอกจากนั้นยังทำให้รู้จักนิสัยใจคอของกันและกัน เพราะการทายปริศนาช่วยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออก แสดงให้เห็นอารมณ์เวลาทายได้ และทายไม่ได้

5. เป็นการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตทางอ้อมในสิ่งที่คนไม่รู้ เพราะปรินาคำทายจะเป็นการวัดความรู้ ความเข้าใจ และฝึกไหวพริบไปด้วย จะทำให้เด็ก ๆ ได้สังเกตพิจารณามากยิ่งขึ้น

6. เป็นโอกาสที่ได้แสดงออกในการส่งสารเพื่อสื่อความให้แก่กัน เป็นการฝึกการใช้ภาษาไปในตัว ผู้ที่สามารถนำความรู้ที่มีอยู่ส่งสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ เป็นการฝึกการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ถูกต้อง เพราะถ้าสื่อสารผิดให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มจะได้แย้งไม่ยอมรับ จะได้รับข้อบกพร่องและมีมานะที่จะแก้ไข

7. เป็นการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ สร้างความสนุก ความบันเทิงเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจในชีวิต เพื่อชีวิตจะได้เบิกบาน อายุยืน มีมิตร ได้เข้าสมาคมกันและกัน

จากที่กล่าวถึงความสำคัญของปริศนาคำทาย พอสรุปได้ว่า ปริศนาคำทายมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย คือ ให้เด็กได้รู้จักคำ ข้อความ หรือประโยคที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เป็นการฝึกให้เด็ก มีทักษะด้านการฟัง และมีสมาธิในการฟัง ฝึกให้เด็กได้คิดวิเคราะห์จากถ้อยคำ หรือคำถามที่ฟัง เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มผู้เล่น และผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ระหว่างการเล่นปริศนาคำทาย

2.3 ประเภทของปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทายเป็นข้อมูลทางคติชาวบ้านที่เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นมิให้สูญหายไป จึงมีผู้สนใจรวบรวมและจัดประเภทหมวดหมู่ของปริศนาคำทายให้เป็นระเบียบเพื่อให้สะดวกและเป็นประโยชน์ในการศึกษา

เทลเลอร์ (Tayler 1951 อ้างถึงใน นงลักษณ์ งามขำ 2551: 37) ได้ทำการวิจัยเรื่อง English Riddle From Oral Tradition โดยจำแนกปริศนาคำทายเป็น 11 ประเภท ดังนี้

1. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับสิ่งมีชีวิตแต่ไม่ทราบว่าเป็นคนหรือสัตว์ เช่น อะไรเอ๋ย ไม่มีคอ ไม่มีหัว มีแต่หน้า ถึงเวลาตีได้ตีเอา (กลอง ในสมัยก่อนใช้กลองตีบอกเวลา เช่น กลองเพลตามวัด)
2. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับสัตว์ตัวเดียว เช่น อะไรเอ๋ย หลังอเหมือนตัวกิ้งกิ้งกินหญ้าหมคหุ้ง (เขี้ยวเขี้ยวหญ้า)
3. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับสัตว์หลายตัว เช่น อะไรเอ๋ย เริ่มต้นเป็นไก่ ลงท้ายเป็นอวัยวะของช้าง (ไก่อ่าง)
4. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับบุคคลคนเดียว เช่น อะไรเอ๋ย ตาแก่หลังโก่ง ลงน้ำไม่ขุ่น (กิ้ง)
5. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับบุคคลหลายคน เช่น อะไรเอ๋ยนั่งท้าวแขนอ่อนกินข้าวก่อนพระ และก่อนใคร (ทัพพีตักข้าว)
6. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับพืช เช่น อะไรเอ๋ย ต้นเท่าขา ใบวาเดียว (ต้นกล้วย)

7. ปริศนาคำทายที่เปรียบกับสิ่งของ เช่น อะไรเอ่ย หีบน้อยใส่ผ้าเหลือง คนทั้งเมืองใจไม่ออก (ไข)

8. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบ เช่น อะไรเอ่ย หุบเท่ากระบอกล้อออกเท่ากระดิ่ง (ร่วม)

9. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวกับรูปและอาการ เช่น อะไรเอ่ย หน้าสั้นพื้นขาว หางยาวเหมือนมังกร หากินตามคอน อาบน้ำทำหิน (ขวานค้ำขาว)

10. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวกับสี เช่น อะไรเอ่ย เขียวเหมือนพระอินทร์ บินเหมือนนก มีสรปักอก นกก็ไม่ไข (แมงทับ)

11. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวกับการกระทำ เช่น อะไรเอ่ย สี่ตีนหาม สามตีนแห่ สองคนพัก คนหนึ่งปักเส้ (ข้าง)

นอกจากนั้น นพคุณ คุณาชีวะ (2529 : 69 อ้างถึงใน นงลักษณ์ งามจำ 2551: 38) ได้นำเกณฑ์ของเทลเลอร์ (Taylor) มาจำแนกประเภทของปริศนาคำทายโดยยึดเอาปริศนาพื้นบ้านของไทยมาพิจารณาร่วมด้วย และเพิ่มอีก 1 ประเภท คือ

12. ปริศนาคำทายที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับภาษา เช่น อะไรเอ่ย ช้างกับงูอยู่หน้าวัว ทั้งสามตัวมีกลิ่นหอม (คอกขงโค)

บุปผา ทวีสุข (2520: 74-79 อ้างถึงใน นงลักษณ์ งามจำ 2551: 38) ได้จำแนกประเภทของปริศนาคำทาย โดยยึดเอาคำตอบของคำถามเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1. คำตอบที่เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ตัวอย่าง อะไรเอ่ย เข้ามาเช่นกลับ (เงา)
2. คำตอบเกี่ยวกับพืช ตัวอย่าง อะไรเอ่ย ต้นเท่านี้วก้อย พระยาน้อยชี้เป็นร้อยก็ไม่หัก (ต้นพริก)

3. คำตอบเกี่ยวกับสัตว์ ตัวอย่าง อะไรเอ่ย สี่ตีนเดินมาหลังคามุงเข็ม (เม่น)

4. คำตอบเกี่ยวกับสิ่งของ ตัวอย่าง อะไรเอ่ย แม่นางคออ่อนกินก่อนทุกวัน (ทัพพีตักข้าว)

5. คำตอบเกี่ยวกับร่างกาย ตัวอย่าง อะไรเอ่ย กอไม้ทั้งกอ หาช้อไม่มี (เส้นผม)

6. คำตอบเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ตัวอย่าง อะไรเอ่ยสี่สายขนโตงเตง ข้างนอกร้องเพลง ข้างในร้องไห้ (กล่อมเด็กในเปล)

ผาสุก มุทรมธธา (2540: 23-26) ได้กล่าวถึง การแบ่งประเภทของปริศนาคำทาย มีลักษณะแตกต่างกันไปตามความคิดและข้อมูลที่เก็บได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. ปริศนาคั้งเดิมหรือปริศนาแท้ เพื่อความสนุกสนาน เช่น อะไรเอ่ย รูปร่างกลม เหมาะสมดี นอกขาวสำลี สีเหลืองข้างใน (ไข่) ปริศนาคั้งเดิม คือปริศนาที่ใช้คำหนักและหยาบ เช่น อะไรเอ่ย ขกดินข้ามหัวเอาตัวรอด (มุ้ง)
2. ปริศนาฝึกเขาวนปัญญา เช่นอะไรเอ่ย ฉันมีสองขา แต่ว่ากลม ๆ ผู้คนนิยม ขอบขบซี่ตัวฉัน (รถจักรยาน)
3. ปริศนาจำพวกเล่นคำ เช่น อะไรเอ่ย คำมิดหมี ยิงตียิงกัด (ก้อนดอกตะปู) คำเหมือนหมัด ยิงกัดยิงตี (ก้อนกับสั่ว)
4. ปริศนาที่มีในปัจจุบัน อะไรเอ่ย สองขาเกี่ยวหู มองดูให้ดี คนแก่เป็นต้องใช้ ทุกคน (แว่นตา)

สำหรับการศึกษาคั้งเดิมผู้วิจัยจัดประเภทของปริศนาคำทายสำหรับใช้กับเด็กปฐมวัยตามสาระที่ควรรู้ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยยึดเอาคำตอบของคำถามเป็นเกณฑ์ ซึ่งจะจัดได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ปริศนาคำทายที่มีคำตอบเกี่ยวกับ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น อะไรเอ่ย สองใบกางจิ้งก้า แต่สองตาเจ้าของมองไม่เห็น (ใบหู)
2. ปริศนาคำทายที่มีคำตอบเกี่ยวกับ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก เช่น อะไรเอ่ย ไม่ใช่ลิเก ไม่ใช่โนรา แต่ยืนร่าก่าอยู่แถวสี่แยก (ตำรวจจราจร) อะไรเอ่ย เข้าไปเย็นกลับ ได้นับขีดเขียน เรียนอ่านหนังสือ (โรงเรียน)
3. ปริศนาคำทายที่มีคำตอบเกี่ยวกับ ธรรมชาติรอบตัวเด็ก เช่น อะไรเอ่ย เขาใหญ่อยู่บนฟ้า ตกลงมากกระจายไปทั่ว (ฝน)
4. ปริศนาคำทายที่มีคำตอบเกี่ยวกับ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เช่น อะไรเอ่ย สองขาติดกัน ไม่มีฟันมีแต่ปาก กัดถากได้ทั้งผมและผ้า (กรรไกร)

2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทายได้ถูกนำมาพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และทุกระดับชั้น การจัดกิจกรรมปริศนาคำทายที่เหมาะสมกับเด็ก จะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย

สุทธาทิพ มีชุนีก (2533: 34-41) กล่าวว่า แนวทางการนำปริศนาคำทายมาใช้ในระดับปฐมวัย มีดังนี้

1. ต้องสนองต่อความต้องการของเด็กในเรื่องความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็น ให้เด็กมีความตั้งใจและมีสมาธิควบคู่กันไปด้วย เด็กจะรวบรวมความรู้และประสบการณ์เดิม

เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ในขั้นแรกอาจลองดูกลองผัด ถ้าเด็กท่ายผัดเด็กจะรู้ว่าสิ่งที่ตอบไปนั้นผิดพลาด ทำให้รู้จักระมัดระวังในการท่ายครั้งต่อไป

2. ต้องเริ่มอย่างง่าย ๆ โดยการใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อนความมากนัก เช่น อาจใช้ประโยคว่า “อะไรเอ่ย ติดแน่น” คำตอบ คือ กาว ถือเป็นการช่วยให้เด็กรู้จักการคิดแบบง่าย ๆ ทั้งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้แก่เด็กที่ยังไม่คล่องทักษะทางภาษา

3. ต้องให้ข้อมูลแก่เด็กเพื่อให้เด็กนำมาประกอบการคิดตัดสินใจ โดยควรมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน

4. ต้องให้ความสนุกสนานครื้นเครง เป็นการพักผ่อนหย่อนอารมณ์ ผีกเขาวน ผีกสมอง ช่วยให้เด็กมองสิ่งต่าง ๆ อย่างพินิจพิจารณายิ่งขึ้น

5. ต้องไม่ยากเกินวัยของเด็ก ต้องให้เด็กรู้สึกว่าการค่อนข้างยาก แต่ทำท่ายให้เด็กคิดหาคำตอบ เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่จะต้องเลือกปัญหาที่นำมาท่ายให้พอเหมาะกับวัย และความสามารถของเด็ก

ส่วนนงลักษณ์ งามขำ (2551: 49) ได้ให้แนวทางการจัดกิจกรรมปริศนาคำท่ายไว้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูสามารถเลือกใช้ปริศนาคำท่าย มาสอนให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของเด็ก และจัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนด้วย ทั้งสามารถนำปริศนาคำท่ายไปใช้สอนในขั้นตอนใดก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นขั้นนำ ขั้นสอน หรือขั้นสรุป การสอนปริศนาคำท่ายควรเริ่มสอนปริศนาคำท่ายที่ง่าย ๆ ก่อน ถือว่าเป็นการช่วยให้เด็กรู้จักคิดแบบง่าย ๆ และในการนำปริศนาคำท่ายมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนยังทำให้ครูและเด็กมีความสัมพันธ์กัน ได้พูดคุยใกล้ชิดกันด้วย ดังนั้นถ้าครูรู้จักคัดแปลงและประยุกต์การใช้ปริศนาคำท่ายเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนก็จะทำให้เด็กเกิดพัฒนาการด้านอื่นๆ ตามมามากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมปริศนาคำท่ายต้องสนองต่อความต้องการของเด็กในเรื่องความสนใจ เป็นคำท่ายที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก โดยเริ่มจากคำท่ายง่าย ๆ ไปสู่คำท่ายที่ยากและซับซ้อนตามลำดับ ควรให้ข้อมูลแก่เด็กเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจตอบ และให้เด็กเกิดความสุขสนานระหว่างการเล่นปริศนาคำท่าย

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คำว่า “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง” (Parent Involvement) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย ดังนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 235) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่พ่อแม่ ครู และบุคคลในชุมชนทำงานร่วมกันนับตั้งแต่การวางแผนการทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจทั้งนี้เพื่อให้ประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก

อรุณี หรกาล (2536: 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ผู้ปกครองอาจจะกระทำด้วยตนเองหรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

ฉันทนา ภาคบงกช (2537: 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับทางโรงเรียน

นิตยา ประพุดติกิจ (2539: 264) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีบทบาทมากขึ้นในการช่วยเหลือพัฒนาเด็ก และให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครอง

อารีรักษ์ รัชชัญญการ (2548: 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หรือจัดกิจกรรม และประสบการณ์ ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องสอดคล้องกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

จากความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือต่อโรงเรียนในการจัดการศึกษาแก่เด็ก รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์แก่เด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องสอดคล้องกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

3.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังนี้

ลีเปอร์ และคนอื่น (Leeper and other 1979 อ้างถึงใน อารีรักษ์ รัชชัญญการ 2548: 9) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าปราศจากความเข้าใจ การสนับสนุน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองและครูจะต้องรู้จักเด็กทุกด้านทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูที่มีคุณภาพในขณะที่เด็กอยู่ในระยะแรกของชีวิต จะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต

อรุณี หรกาล (2536: 9-12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อตัวเด็ก ต่อผู้ปกครอง และต่อโรงเรียน ดังนี้

1. ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย

1.1 เด็กจะรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่โรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับครู และผู้เกี่ยวข้อง

1.2 เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการร่วมกิจกรรม

1.3 เด็กได้มีโอกาสใกล้ชิดกับผู้ปกครองมากขึ้น การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์กับเด็กโดยเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็ก ทำให้เด็กมีสติปัญญาสูงขึ้น

1.4 เด็กจะมีเจตคติที่ดีต่อผู้ปกครอง เพราะเด็กได้เห็นการทำงานร่วมกันระหว่าง พ่อ แม่ และครู

2. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง

2.1 ผู้ปกครองมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กมากขึ้น

2.2 ผู้ปกครองจะกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น

2.3 ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนมากขึ้น เพราะได้เห็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องประสบ

2.4 ผู้ปกครองจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพัฒนาการ หลักการอบรมเลี้ยงดู และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น รวมทั้งรู้จักการใช้การเสริมแรงทางบวกมากขึ้น

2.5 ผู้ปกครองได้เรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนอันจะช่วยเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเอง

3. ความสำคัญต่อโรงเรียน

3.1 โรงเรียนสามารถรู้ถึงความต้องการ ความสนใจของผู้ปกครอง สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตรงกับความต้องการ ความสนใจของผู้ปกครอง

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยอาสาสมัคร ทำให้โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาอัตราส่วนระหว่างจำนวนครูกับเด็กให้มีสัดส่วนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมากขึ้น ช่วยให้การจัดกิจกรรมและประสบการณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.3 โรงเรียนอาจเลือกผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เป็นแหล่งความรู้ให้แก่เด็ก และคณะครูในโรงเรียนได้

3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ช่วยให้ครูได้คำนึงถึงตัวเด็ก (Child-oriented) มากกว่าคำนึงถึงความรู้ด้านวิชาการที่เด็กควรจะได้รับ

3.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ช่วยให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงการทำงาน ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่น และเกิดความภาคภูมิใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น

กฤษยา คันทิผลาชีวะ (2542: 23-24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า คุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับเด็ก โรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัว เด็กควรได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง การทางโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้จะเป็นประโยชน์มาก สิ่งที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองคือ คุณค่าของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับโรงเรียนที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครอง นักเรียน และโรงเรียน คือ

1. ผู้ปกครองและโรงเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับสถานการณ์ทางบ้าน และโรงเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองสามารถบอกครู ครูสามารถบอกผู้ปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพได้ ลดข้อขัดแย้งระหว่างครูและผู้ปกครอง
2. ผู้ปกครองและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาเด็ก หลักสูตร การสอนเด็ก และการดำเนินการเชิงบริหารงานการศึกษา
3. โรงเรียนสามารถใช้โอกาสการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองทั้งทางด้าน การเลี้ยงดู พัฒนาการ การร่วมแก้ปัญหาเด็กกับการเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสานต่อการเรียนของเด็ก ระหว่างโรงเรียนและบ้านด้วย

สุมาลี คุ่มชัยสกุล (2543: 12) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาว่า นอกจากจะมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ครู ตลอดจนผู้ปกครองด้วยกันเองอีกด้วย ดังนี้

1. ด้านประโยชน์ต่อโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกระตุ้นให้ การดำเนินงานของครูและโรงเรียน เป็นไปโดยคำนึงถึงคุณภาพตามปรัชญา หลักการ ความคาดหวังหลักสูตร ทั้งในส่วนของการกำหนดแผนนโยบาย แผนงาน และการตรวจสอบติดตามผล โดยผู้ปกครองที่มีศักยภาพหรือประสบการณ์ทางการศึกษาปฐมวัย สามารถมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติการ หรือมีบทบาทในการสื่อสารเพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงให้ผู้ปกครองคนอื่นๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน หรือแม้แต่เป็นหลักในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงให้ผู้ปกครองที่รู้จักกันอยู่แล้วมีความเข้าใจในบทบาทของผู้ปกครองที่ควรจะเป็น และช่วยให้เกิดการขยายกลุ่มของผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นได้

2. ด้านประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมจะเกิดความภูมิใจในตัวเอง และมีความมั่นใจมากขึ้นในการแสดงบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ด้านประโยชน์ของการมีบทบาทในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองยังสามารถพัฒนาสู่ระดับอุดมการณ์ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย จริงจัง ต่อเนื่อง สม่่าเสมอจะทำให้เกิดการเรียนรู้และเกิดเครือข่ายของผู้ปกครอง และอาจรวมถึงครูและชุมชน ซึ่งสามารถนำไปสู่ความร่วมมือในระดับที่กว้างขึ้น และส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กได้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงที่เด็กดำรงอยู่

อารีรักษ์ รัชชัญญการ (2548: 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ว่า บ้านและโรงเรียนมีความสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน โรงเรียนไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง และผู้ปกครองก็ไม่สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ถูกทิศทาง ถ้าขาดความร่วมมือจากโรงเรียน การจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อทุกฝ่ายทั้งตัวเด็ก ผู้ปกครอง และโรงเรียน กล่าวคือ เด็กที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนจะรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย มีความกระตือรือร้น สนใจร่วมกิจกรรมมากขึ้น สำหรับผู้ปกครองนอกจากจะได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการพัฒนาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กแล้ว ยังเกิดความภาคภูมิใจตนเองที่ได้รับการยอมรับจากครูและเด็ก ๆ สำหรับโรงเรียนการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ช่วยให้โรงเรียนรู้ถึงความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเกิดผลดีต่อทุกฝ่าย ดังนี้

1. ผลดีต่อเด็ก เด็กจะได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้านโดยความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง เด็กจะรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยที่เห็นครูและผู้ปกครองมีการทบทวน พูดคุยกัน ช่วยทำที่ที่เป็นมิตรต่อกันอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลดีต่อผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบปัญหาของเด็กขณะที่อยู่โรงเรียน และนำปัญหาของเด็กขณะที่อยู่บ้านมาแจ้งให้ครูทราบแล้วร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนาเด็กทุก ๆ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองยังสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ได้รับจากครูไปปฏิบัติต่อเด็กของคนที่บ้านได้อีกด้วย

3. ผลดีต่อครู ทำให้ครูได้รับทราบปัญหาของเด็กร่วมกันกับผู้ปกครองแล้ว ร่วมกันแก้ปัญหาที่พบ ร่วมกันพัฒนาเด็กในทุกด้าน ๆ รวมถึงการส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็กร่วมกันด้วย ทำให้ครูกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผู้ปกครองเกิดความศรัทธาต่อครูที่เห็นครูเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตน มีความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือต่อครูในการพัฒนาเด็ก และพัฒนาห้องเรียน

4. ผลดีต่อโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อโรงเรียนเกิดความศรัทธาต่อโรงเรียน และมีความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เช่น ชี้แนะแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือเป็นที่ปรึกษา เป็นวิทยากรร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สละแรงกาย บริจาคอุปกรณ์การศึกษา หรือทรัพย์สิน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

3.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยให้ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะก่อประโยชน์ให้กับตัวเด็ก ผู้ปกครอง และสถานศึกษา ได้มีผู้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ ดังนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 245-250) ได้กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองมี 2 แบบคือ

1. โปรแกรมครอบครัวศึกษาที่ยึดบ้านเป็นฐาน หมายถึง โปรแกรมที่ครูเป็นฝ่ายไปหาพ่อแม่ผู้ปกครองที่บ้าน เพื่อช่วยให้พ่อแม่เรียนรู้เรื่องการอบรมเลี้ยงดู และการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กทุกด้าน รวมทั้งการจัดหา จัดทำวัสดุต่างๆ

2. โปรแกรมครอบครัวศึกษาที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง โปรแกรมที่ผู้ปกครองเป็นฝ่ายมาหาครูที่โรงเรียน เพื่อศึกษาหาความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการพัฒนาตนเอง ให้เป็นพ่อแม่ที่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงดูลูก

อรุณี หรดาล (2536: 6) ได้อธิบายรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ประชุมวัยในการให้ข้อคิดเห็นเสริมประสบการณ์ และการเรียนรู้ สร้างลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กขณะอยู่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ให้เด็กหัดช่วยเหลือตัวเอง ช่วยให้คำแนะนำเด็กเกี่ยวกับการทำงานที่ครูมอบหมาย การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปร่วมกิจกรรม หรือช่วยเหลืองานของสถานศึกษาปฐมวัยที่จัดขึ้น เช่น การเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง การไป

ทัศนศึกษาร่วมกับสถานศึกษา การร่วมกิจกรรมในวันหยุด เป็นต้น

พัชรี สวนแก้ว (2536: 73-75) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครอง และครูนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทั้งทางบ้านและโรงเรียนมีการติดต่อประสานสัมพันธ์กันอยู่ ตลอดเวลา โดยคำนึงถึงความสำเร็จและพัฒนาการที่พึงประสงค์ของเด็กเป็นสำคัญ หากแต่สภาพ ความพร้อมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมที่จะ เสริมความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ปกครองและครูจึงย่อมแตกต่างกันไป โดยผู้ปกครองและครู สามารถเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันได้ตามความเหมาะสม และรูปแบบการติดต่อระหว่าง ผู้ปกครองกับครูควรทำสองทาง คือ จากบ้านถึงโรงเรียน และจากโรงเรียนถึงบ้าน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 2 รูปแบบหลักๆ คือ การมีส่วนร่วมที่บ้านในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ด้วยการร่วมทำ กิจกรรมกับครูขณะอยู่บ้าน โดยครูต้องจัดทำคู่มือกิจกรรมเหล่านั้นให้ผู้ปกครองได้ศึกษาก่อนร่วม ทำกิจกรรมนั้นๆ กับบุตรหลานที่บ้าน และการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา เช่น การเข้าร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการทำงาน เสนอแนวความคิด และร่วม คัดสินใจทางด้านการศึกษากับสถานศึกษา

3.4 แนวทางการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การนำผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการในการพัฒนาเด็ก จำเป็นต้องมีแนว ปฏิบัติที่ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อให้ทุก ๆ ฝ่ายได้รับประโยชน์สูงสุด มีผู้เสนอแนะแนวทาง การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 34-36) ได้กล่าวถึงแนวทางการให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยทาง โรงเรียนเป็นฐานในการจัดกิจกรรม เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน กิจกรรม การฝึกอบรม กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสพิเศษ ต่างๆ

2. กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ และ ความคุ้นเคยกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนา การเขียนเขียน เช่น การประชุมปรึกษา เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน พร้อม ๆ กับการ แลกเปลี่ยนความรู้กัน การแก้ปัญหาาร่วมกัน การเยี่ยมบ้าน เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สร้างสาน ความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน การเยี่ยมบ้านไม่ทำบ่อยนักอาจเป็นภาคเรียนละ 1 ครั้ง หรือ ปีละ 1 ครั้ง ตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมสื่อสารสนเทศ กิจกรรมนี้จะเน้นให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลัก ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น โทรศัพท์สายด่วน จดหมายข่าว โชมเพจ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียน

4. กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียน ทั้งเป็นผู้สอน ผู้ช่วยครู ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

5. กิจกรรมบริการ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อบริการแก่สังคม และครอบครัว ได้แก่ ห้องสมุดของเล่น ศูนย์ดูแลเด็ก ศูนย์แลกเปลี่ยนสิ่งของที่ผู้ปกครองเหลือใช้

6. กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูงที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการตัดสินใจ และวินิจฉัยสังการเกี่ยวข้องกับกิจกรรม คือ การวางแผนนโยบายโรงเรียน การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

ซูมาลี คุ่มชัยสกุล (2543: 34-35) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในเนื้อหาหรือระดับใดก็ตามตามความคิดที่สำคัญที่ต้องทำความเข้าใจและถือเป็นหลักการสำคัญในการทำงานร่วมกันคือ หลักการลดละการใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการทำงาน หรือความพยายามสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และหลักการงานที่ถือว่าประสบความสำเร็จร่วมกันเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำไปสู่การพัฒนาทั้งในด้านความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม และผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ หากการมีความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมได้รับการพัฒนาจากฐานของความเท่าเทียม เสมอภาค และรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ร่วมกันในบรรยากาศ ที่เป็นประชาธิปไตย อาจเป็นผลให้เกิด “สภาครู-ผู้ปกครอง” ที่เข้มแข็งได้

ธีรนุช เชยกลิ่นเทศ (2549: 39) กล่าวถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 2 ส่วนหลัก ๆ คือ การมีส่วนร่วมที่บ้านในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กทุก ๆ ด้าน และการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา เช่น การเข้าประชุมร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรึกษาเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมในการทำงาน เสนอแนวคิด และร่วมตัดสินใจทางการศึกษา

มอริสัน (Morrison 2000 อ้างถึงในกุลยา ตันติผลาชีวะ 2542: 33-34) กล่าวถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ครูสามารถจัดกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างน้อย 4 วิธี คือ

1. วิธีการให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามความสามารถของผู้ปกครอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นที่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การร่วมทำงานธุรการ
2. วิธีการให้มีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาเป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน วิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการตัดสินใจทางการศึกษา
3. วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ปกครองโดยตรง เพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ และวิธีการปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัว
4. วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ คือ การประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกันโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมของโรงเรียน

สรุปได้ว่าแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กมี 2 แนวทาง คือ การมีส่วนร่วมที่บ้านในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กทุก ๆ ด้าน และการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา เช่น การเข้าประชุม ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรึกษา เยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมในการทำงาน เสนอแนวคิด และร่วมตัดสินใจทางการศึกษา ทั้งนี้หลักการสำคัญในการทำงานร่วมกันคือ ลดการใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการทำงาน หรือความพยายามสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และหลักการทำงานที่ถือว่าประสบการณ์ร่วมกันเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำไปสู่การพัฒนาทั้งในด้านความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม และผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

เบญจะ คำมะสอน (2544) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ภาพประกอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 4-5 ปี ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ภาพประกอบ มีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

สมศรี แสงธนู (2545) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพบนทรายเปียกแบบครูให้เสริมแรง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบว่าในแต่ละช่วงสัปดาห์ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์

นงเยาว์ คลิกคล้าย (2543) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุ 5 – 6 ขวบ จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติ

สนอง สุทธาอามาตย์ (2545) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหาร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 22 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหาร มีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่า ถ้าเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของเด็ก และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการฟังอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้เด็กมีความสามารถด้านการฟังสูงขึ้น

สุทธาทิพ มีชูนิก (2533) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความสามารถการเข้าใจคำนามของเด็กปฐมวัยโดยใช้ปริศนาคำทาย และเพลง โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่าการเข้าใจคำนามของเด็กที่เรียนโดยใช้ปริศนาคำทาย และเรียนโดยใช้เพลงหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุ่งนภา วุฒิ (2543) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปริศนาคำทายแบบโปรแกรมเส้นตรง และการใช้ปริศนาคำทายทั่วไป ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กกลุ่มทดลองมีความสามารถทางภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่า การจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแก่เด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กให้สูงขึ้น

นักการศึกษาหลายท่านให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้มีการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

ณัฐจิตต์ ลิมนวาทิพงษ์ (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 40 คน ใช้เวลาทำการทดลอง 10 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วาริ กติกา (2540) ได้ศึกษาการรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในระดับมาก และสามารถเข้าร่วมได้ทุกครั้งด้านการเลี้ยงดู และการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ส่วนในการติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และสามารถเข้าร่วมได้เป็นบางครั้ง

เสาวลักษณ์ หนูรอด (2542) ได้ศึกษาการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน เพื่อพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตัวเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้คือ สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรู้สึที่ดีต่อตนเอง จากนั้นทำการส่งสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน จำนวน 45 ฉบับ ใช้เวลา 9 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึที่ดีต่อตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรนุช เขยกลืนเทศ (2549) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี อยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีความสามารถทางภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารีรักษ์ รักษ์ธัญการ (2548) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่มีต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้

ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมีความรู้ และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก และผู้ปกครองมีความสามารถในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านต่าง ๆ ให้สูงขึ้น

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

วูดเวิร์ด คาโรลีน และเจโรม (Woodward, Carolyn & Jerome 1977 อ้างถึงใน ฅภัทรสร จรจรุญ 2551: 17) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กที่มีความพร้อมทางการฟัง การออกเสียง และการผูกประโยค จะมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าเด็กที่ไม่พร้อมด้านการฟัง การออกเสียง และการผูกประโยค

กาลลาฮาน (Callahan 1982: 361-A อ้างถึงใน ธนวดี สุระกาญจน์ 2544: 50) ได้ศึกษาเรื่องการให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กปฐมวัย เป้าหมายของโครงการเพื่อต้องการให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนและความสามารถของตนที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา ผู้ปกครองจะได้รับการสอนให้มีความชำนาญในการปรับปรุงรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 40 คน ในรัฐอินเดียนา และผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าเด็กกลุ่มที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาจะมีความกระตือรือร้นและระดับการศึกษาที่สูงกว่าเด็กที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการศึกษา

เกล (Gail 1981 อ้างถึงใน อรุณี หรคาล 2536: 25) ได้ศึกษาผลการให้ความรู้ผู้ปกครองเป็นรายบุคคลตามโครงการเยี่ยมบ้านซึ่งใช้เวลา 3 ปี โดยให้ครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับทารกและเตรียมอนุบาล จำนวน 6 คน ออกไปเยี่ยมบ้านและพูดคุยกับแม่ที่มีลูกอายุระหว่าง 2-3 ขวบ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู แนะนำการใช้ภาษาที่ถูกต้องกับลูก จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้กับเด็กโดยให้แม่มีส่วนร่วมด้วย รวมทั้งให้หนังสือและวัสดุต่างๆ เช่น ดินน้ำมัน กระดาษสี เพื่อให้แม่ใช้เล่นกับลูกที่บ้าน และเมื่อมีโอกาสม่าจะมาเยี่ยมโรงเรียน เพื่อให้มีโอกาสม่าทำกิจกรรมร่วมกับลูกในห้องเรียนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน เช่น ช่วยหาทุนสนับสนุนกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน จากการติดตามผล เกล สรุปว่าการให้ความรู้ผู้ปกครองด้วยวิธีการเยี่ยมบ้านเป็นวิธีที่ดีสามารถช่วยให้ผู้ปกครองและเด็กมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

คราวว์ (Crowe 2000 อ้างถึงใน พิมพ์ใจ ดันตวินิช 2551: 17) ได้ศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นเครื่องมือให้ความช่วยเหลือในการเรียนของเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยได้ทดลองศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับทางโรงเรียนจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งผลให้เด็กมีความสำเร็จทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย และการแสดงออก

ปรองโต (Parenteao 1990 อ้างถึงใน สุปราณี ประคำพอง 2547: 37) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ของผู้ปกครองเด็กและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในการให้การศึกษาเด็กที่มีผลต่อการพัฒนาการรู้หนังสือ โดยผู้วิจัยได้ผลิตเอกสารเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านเขียนให้กับลูก ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีผลการทดสอบสูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุมทั้งในการอ่านและการเขียน ซึ่งชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาการรู้หนังสือและการประสบความสำเร็จของเด็กในการเรียนที่โรงเรียน

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นมีพัฒนาการสูงขึ้นทุกด้าน รวมถึงการแสดงออกการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนาคำท่าย ที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนหลังการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การวิจัยแบบทดลองกลุ่มเดียว แล้ววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) มีลักษณะดังตารางต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2538: 249)

แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	T_1	x	T_2
------------	-------	---	-------

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง

T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง

x แทน การใช้ปรีศนาคำท่าย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 14 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย คู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง และแบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 คู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

3.1.1 ลักษณะของคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

- 1) มีคำชี้แจงในการใช้คู่มือเพื่อให้ผู้ปกครองนำไปศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมปริศนาคำทายกับเด็ก
- 2) มีกิจกรรมทั้งหมด 5 ชุด ซึ่งในแต่ละชุดมีโครงสร้างของเนื้อหาอันประกอบไปด้วย แนวคิด จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ และการประเมินสำหรับผู้ปกครองใช้ปริศนาคำทายเล่นกับเด็กที่บ้าน
- 3) มีบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1.2 ขั้นตอนการสร้างคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย และการหาคุณภาพ มีดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง

2) นำแนวคิดและเนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุด

3) นำคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและความเหมาะสม แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4) นำคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ที่ผ่านการตรวจและปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องตามหลักการ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.93 และปรับปรุงข้อความในแบบบันทึกพฤติกรรมให้น้อยลง เพื่อลดภาระของผู้ปกครองตามข้อเสนอแนะ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการทดลอง

3.2 แบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

3.2.1 ลักษณะของแบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

แบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ เป็นแบบวัดแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือกจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง เป็นแบบวัดแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือกจำนวน 10 ข้อ

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย และการหาคุณภาพ มีดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมทางการเรียนของเด็กปฐมวัย

3) สร้างแบบวัดความสามารถด้านการฟัง จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง จำนวน 10 ข้อ

4) นำแบบวัดความสามารถด้านการฟังที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5) นำแบบวัดความสามารถด้านการฟัง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.89 และได้ปรับภาษาและรูปภาพให้ชัดเจนเหมาะสมกับวัยของเด็ก ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 วัดความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลอง โดยผู้วิจัยใช้แบบวัดความสามารถด้านการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ใช้เวลา 1 สัปดาห์

4.2 ผู้ปกครองปฏิบัติกิจกรรมตามคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย เป็นเวลา 5 สัปดาห์

4.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการฟังฉบับเดิม หลังการทดลอง เป็นเวลา 1 สัปดาห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการทดลอง

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังการทดลอง ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบเครื่องหมาย (Sign Test)

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอิงเกณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอิงเกณฑ์ ใช้การเปรียบเทียบเกณฑ์ผ่าน (60% ของคะแนนเต็ม) เกณฑ์ดี (70% ของคะแนนเต็ม) และเกณฑ์ดีมาก (80% ของคะแนนเต็ม) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (Mastery learning) ของบลูม (Bloom 1970 อ้างถึงใน ตรีณญา รุ่งแจ้ง 2549: 61) โดยนับจำนวนผู้มีคะแนนก่อน และหลังการทดลองผ่านเกณฑ์แต่ละเกณฑ์ แล้วหาค่าร้อยละ

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่างๆ ดังนี้

5.2.1 สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2538: 249) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเนื้อหา หรือจุดประสงค์ที่วัด
	R	คือ คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีค่า 3 ค่า คือ
	+1	หมายถึง แนใจว่ามีความสอดคล้องและชัดเจนดีแล้ว
	0	หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องและชัดเจนหรือไม่
	-1	หมายถึง แนใจว่าไม่มีความสอดคล้องและไม่ชัดเจน
	N	คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ 2542: 269) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ ตัวมัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	คือ จำนวนเด็กในกลุ่มตัวอย่าง

2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard deviation)

โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538: 79) ดังนี้

$$s = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแต่ละตัวยกกำลังสอง

5.2.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบเครื่องหมาย (Sign Test) โดยคำนวณจากสูตร (สุทธิม์ ศรีพันธ์วรสฤต 2553: 29-31) ดังนี้

$$\text{สูตร } r = \sum^N (X_1 > X_2)$$

เมื่อ	X_1	หมายถึง	คะแนนการทดสอบก่อนการทดลอง
	X_2	หมายถึง	คะแนนการทดสอบหลังการทดลอง
	N	หมายถึง	จำนวนคู่ที่เปรียบเทียบ
	r	หมายถึง	จำนวนของการเปรียบเทียบที่ X_1 มากกว่า X_2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนา คำทายที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัด ขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผลคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยรายบุคคลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การทดลอง โดยเปรียบเทียบแบบอิงเกณฑ์เป็นรายบุคคล
3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังได้รับการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยจำแนกตามรายด้าน การนำเสนอ การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดคสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่า Sign Test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผลคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยรายบุคคลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้วัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 คะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยรายบุคคลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
	การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	การเข้าใจ เรื่องราว ที่ฟัง	รวม	การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	การเข้าใจ เรื่องราว ที่ฟัง	รวม
1	9	9	18	10	10	20
2	7	7	14	10	9	19
3	5	6	11	9	8	17
4	8	7	15	10	10	20
5	7	5	12	10	9	19
6	9	7	16	10	10	20
7	8	6	14	10	10	20
8	7	7	14	10	9	19
9	9	8	17	10	9	19
10	6	6	12	9	9	18
11	7	2	9	9	8	17
12	8	6	14	10	10	20

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
	การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	การเข้าใจ เรื่องราว ที่ฟัง	รวม	การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	การเข้าใจ เรื่องราว ที่ฟัง	รวม
13	6	8	14	10	9	19
14	8	7	15	10	10	20
$\sum X$	104	91	195	137	130	267
$\bar{X}$	7.49	6.50	13.93	9.79	9.29	19.07

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยการเข้าใจความหมายของคำก่อนจัดกิจกรรมเท่ากับ 7.49 หลังจัดกิจกรรม เท่ากับ 9.79 คะแนนเฉลี่ยการเข้าใจเรื่องราวที่ฟังก่อนจัดกิจกรรมเท่ากับ 6.50 หลังจัดกิจกรรม เท่ากับ 9.29 คะแนนเฉลี่ยรวมก่อนจัดกิจกรรมเท่ากับ 13.93 หลังจัดกิจกรรม เท่ากับ 19.07

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การทดลองโดยเปรียบเทียบแบบอิงเกณฑ์เป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยรายบุคคล ก่อนและ หลังการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทาบแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ได้ผล ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การทดลองโดยเปรียบเทียบแบบอิงเกณฑ์เป็นรายบุคคล

คนที่	คะแนนก่อน การทดลอง (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)	คิดเป็น ร้อยละ	ระดับคะแนน อยู่ในเกณฑ์	คะแนนหลัง การทดลอง (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)	คิดเป็น ร้อยละ	ระดับคะแนน อยู่ในเกณฑ์
1	18	90	ดีมาก	20	100	ดีมาก
2	14	70	ดี	19	95	ดีมาก
3	11	55	ไม่ผ่านเกณฑ์	17	85	ดีมาก
4	15	75	ดี	20	100	ดีมาก
5	12	60	ผ่านเกณฑ์	19	95	ดีมาก
6	16	80	ดีมาก	20	100	ดีมาก
7	14	70	ดี	20	100	ดีมาก
8	14	70	ดี	19	95	ดีมาก
9	17	85	ดีมาก	19	95	ดีมาก
10	12	60	ผ่านเกณฑ์	18	90	ดีมาก
11	9	45	ไม่ผ่านเกณฑ์	17	85	ดีมาก
12	14	70	ดี	20	100	ดีมาก
13	14	70	ดี	19	95	ดีมาก
14	15	75	ดี	20	100	ดีมาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถด้านการฟังสูงสุด เท่ากับ 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อนำค่าร้อยละของคะแนนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผ่านคือ ร้อยละ 60 เกณฑ์ดี ร้อยละ 70 เกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 80 พบว่าเด็กปฐมวัยได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ดี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57 ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ผ่านเกณฑ์ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถด้านการฟังสูงสุด เท่ากับ 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

เมื่อนำค่าร้อยละของคะแนนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผ่านคือ ร้อยละ 60 เกณฑ์ดีร้อยละ 70 เกณฑ์ดีมากร้อยละ 80 พบว่าเด็กปฐมวัยได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 14 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนรวม ความสามารถด้านการฟังจากการวัดความสามารถด้านการฟังตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ และตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ได้ผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

การทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	r
ก่อนการทดลอง	14	13.93	2.37	0*
หลังการทดลอง	14	19.07	1.07	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า หลังจากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายกับเด็กที่บ้าน เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟังสูงขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยจำแนกตามรายด้าน

ผู้วิจัยนำคะแนนจากการวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ที่จำแนกตามรายด้านคือ การเข้าใจความหมายของคำ และการเข้าใจเรื่องราวที่ฟังได้ผลดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยจำแนกตามรายด้าน

ความสามารถด้านการฟัง	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		r
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การเข้าใจความหมายของคำ	14	7.43	1.22	9.75	0.43	0*
การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง	14	6.50	1.65	9.29	0.73	0*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีความสามารถด้านการฟังจำแนกตามรายด้านคือ ด้านการเข้าใจความหมายของคำ และด้านการเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อสังเกตของผู้ปกครอง

การบันทึกพฤติกรรมเด็กของผู้ปกครองหลังการจัดกิจกรรมปริศนาคำทาย ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าผู้ปกครองได้ให้ความสนใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองได้ให้ข้อสังเกตหลังการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายสรุปได้ ดังนี้

5.1 เด็กมีความสนใจในปริศนาคำทาย แสดงความสนุกสนานร่าเริงระหว่างการเล่นปริศนาคำทาย บางครั้งเด็กยังเป็นผู้ริเริ่มชักชวนให้ผู้ปกครองเล่นปริศนาคำทายอีกด้วย

5.2 เด็กสามารถตอบปริศนาคำทายได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ใช้เวลาในการคิดหาคำตอบแต่ละปริศนาคำทายแตกต่างกันไป บางคำถามตอบได้ทันที

5.3 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เล่นปริศนาคำทายกับเด็กที่บ้านหลังรับประทานอาหารเย็น ในบางโอกาสผู้ปกครองเล่นปริศนาคำทายกับเด็กระหว่างปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น ระหว่างเดินทางไปส่งเด็กที่โรงเรียน ระหว่างไปทำงานที่เรียกสวนไร่นากับเด็ก

5.4 ผู้ปกครองบางส่วนนำปริศนาคำทายอื่น ๆ ที่รู้จักและคุ้นเคย นอกเหนือจากที่มีในคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองที่ครูมอบให้ มาใช้ทายเด็ก

5.5 บุคคลในครอบครัวได้ร่วมเล่นปริศนาคำทายกับเด็กในบางโอกาส ทำให้ใกล้ชิดกับเด็กมากยิ่งขึ้น

5.6 การเล่นปริศนาคำทายกับเด็กที่บ้านทำให้ผู้ปกครองทราบว่า เด็กมีความสามารถด้านการฟัง

6. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะหลังการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายสรุปได้ดังนี้

- 6.1 ควรเพิ่มตัวอย่างปริศนาคำทายในกลุ่มการใช้ปริศนาคำทายให้มากขึ้น
- 6.2 ควรพัฒนาหนังสือปริศนาคำทายประกอบภาพ เพื่อสร้างความสนใจแก่เด็ก
- 6.3 ควรจัดทำสื่อประเภทแผ่นพับ เกี่ยวกับปริศนาคำทายไว้ในชั้นเรียนเพื่อให้เด็กผู้ปกครอง และผู้ที่สนใจได้ศึกษา
- 6.4 ควรให้เด็กได้เขียนภาพระบายสีเกี่ยวกับปริศนาคำทาย
- 6.5 ควรมีการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1.2 สมมุติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยหลังการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปรีศนาคำทายสูงขึ้น

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 14 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คู่มือการใช้ปรีศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยให้เหมาะสมกับสถานการณ์การ

ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในขณะที่อยู่กับเด็กทั้งที่บ้าน และสถานที่อื่น ๆ และให้กิจกรรมครอบคลุมเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถด้านการฟัง และพัฒนาแบบวัดความสามารถด้านการฟัง ซึ่งมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ และ ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง จำนวน 10 ข้อ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบวัดความสามารถด้านการฟัง จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมี 1 คะแนน รวม 20 คะแนน วัดเด็กเป็นรายบุคคลจำนวน 14 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์
- 2) ผู้ปกครองปฏิบัติกิจกรรมปริศนาคำทายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กที่บ้าน และสถานที่ต่าง ๆ ในขณะที่อยู่กับเด็กตามความเหมาะสมเป็นเวลา 5 สัปดาห์
- 3) วัดความสามารถด้านการฟังหลังการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้วัดกลุ่มตัวอย่าง 14 คน หลังการทดลองโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ชุดเดียวกับก่อนการทดลอง

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อน - หลัง การทดลองของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบเครื่องหมาย (Sign Test)

1.3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ข้อสังเกตของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม ได้แก่ เด็กมีความสนใจต่อการเล่นปริศนาคำทาย และมีความสนุกสนานรื่นเริงระหว่างการเล่นปริศนาคำทาย อีกทั้งเด็กสามารถตอบปริศนาคำทายได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เล่นปริศนาคำทายกับเด็กที่บ้านหลังจากรับประทานอาหารเย็น และในบางโอกาสผู้ปกครองเล่นปริศนาคำทายกับเด็กระหว่างปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่นระหว่างเดินทางไปส่งเด็กที่โรงเรียน ระหว่างไปทำงานที่เรียกสวนไร่นากับเด็ก นอกจากนั้นผู้ปกครองบางส่วนได้นำปริศนาคำทายอื่น ๆ ที่รู้จักและคุ้นเคยนอกเหนือจากที่มีในคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองที่ครอบครัว มาทายเด็ก และการเล่น

ปริศนาคำทายยังทำให้บุคคลในครอบครัวได้มีโอกาสใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น อีกทั้งผู้ปกครองยังต้องการให้จัดกิจกรรมปริศนาคำทายอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปริศนาคำทาย ที่มีต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งการเข้าใจความหมายของคำ และการเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

กิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษา และยังเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระในสภาพการณ์ที่เป็นจริง จากการได้ฟังปริศนาคำทายที่ใช้คำคล้องจองสัมผัสกัน ทำให้จำง่าย ฟังไพเราะ อีกทั้งยังทำให้เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวที่ฟัง และยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการสนทนา และการตอบปริศนาคำทาย เป็นการเพิ่มเติมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาด้านการฟังให้กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา คันติผลาชีวะ (2551: 146) ที่กล่าวว่า การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหูที่เด็กสะสมและนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษามากกว่าการใช้เพื่อพัฒนาทางปัญญา เด็กจะเก็บคำพูด จังหวะ เรื่องราว จากสิ่งที่ฟังมาสานต่อเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคที่ถ่ายทอดไปสู่การพูด ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจนง่ายต่อการเข้าใจเด็กจะได้คำศัพท์และมีความสามารถด้านการฟังมากขึ้น

การที่เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้ปกครองที่บ้านเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันที่บ้าน เด็กมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน การหาคำตอบ เพื่อสนองความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก สอดคล้องกับ ณัฐจิตต์ ลิมวนาทิพงษ์ (2542: 37) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ กิจกรรมปริศนาคำทายที่เด็กได้ทำร่วมกับผู้ปกครองที่บ้านถือเป็นธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ต้องอาศัยประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมและเรียนรู้จากบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งทางโรงเรียนไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าขาดความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง

จากการบันทึกพฤติกรรมของเด็กหลังการจัดกิจกรรมปริศนาคำทาย แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลิกของตนเองเป็นอย่างมาก และทำให้ผู้ปกครอง

ได้เรียนรู้ร่วมกับเด็ก อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองคุ้นเคย จึงสามารถใช้ปริศนาคำทายกับเด็กได้เป็นอย่างดี ผู้ปกครองบางท่านเกิดความไม่มั่นใจในตัวเด็ก ไม่แน่ใจว่าเด็กจะทำกิจกรรมปริศนาคำทายที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองได้หรือไม่ เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมผู้ปกครองจึงทราบว่าเด็กสามารถเล่นปริศนาคำทายได้ ทั้งยังสังเกตได้ว่าเด็กมีความสนใจ มีสมาธิในการฟัง และสามารถตอบปริศนาคำทายได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐจิตต์ ลิมวนาทิพงษ์ (2542) ธนวลี สุกระกาญจน์ (2544) หรือริญา รุ่งแจ้ง (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง ที่ผลการศึกษาพบว่า พ่อแม่ และผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก กิจกรรมที่ผู้ปกครองจัดให้เด็กได้เรียนรู้ในสถานการณ์ที่เหมาะสมเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ และเป็นการพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังของเด็กได้อีกด้วย

ฉะนั้น การที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมปริศนาคำทาย แล้วนำไปปฏิบัติกับลูกที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนพูดคุยใช้คำถามกับเด็กที่บ้าน ทำให้เด็กมีความสามารถด้านการฟังมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรักษ์ รัชนีธัญการ (2548: 65-61) ที่พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีความรู้ และมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการมีส่วนร่วมในรูปแบบใดก็ตามเป็นการให้ประโยชน์แก่ครู เด็ก โรงเรียน และ ผู้ปกครอง ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2544: 36)

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ที่กำหนดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมพบว่า การเข้าใจความหมายของคำ และการเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง มีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง กล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งผลต่อความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กรู้จักฟัง มีสมาธิในการฟัง และยังเป็นเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดอย่างอิสระเพื่อค้นหาคำตอบ และได้พูด ได้ตอบซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถด้านการฟังมากขึ้น

ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงมีคุณค่าในการนำไปพัฒนาเด็ก เพราะการที่เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา นั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีความสามารถทางภาษาด้านการฟัง เพราะการฟังนั้นมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

รอบตัวเด็ก ถ้าเด็กมีความสามารถด้านการฟังก็จะทำให้เด็กเป็นผู้ที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การนำกิจกรรมปริศนาคำทายไปใช้กับเด็กปฐมวัย ควรเริ่มจากปริศนาคำทายที่ง่ายไปสู่ปริศนาคำทายที่ยากขึ้น

3.1.2 ควรอธิบายการดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของผู้ปกครองกับเด็ก เป็นการทำกิจกรรมร่วมกันในชีวิตประจำวันตามปกติ

3.1.3 ควรซักถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ปกครองทำกิจกรรมปริศนาคำทายร่วมกับเด็กที่บ้าน เพื่อให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่ผู้ปกครอง

3.1.4 ควรให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพิ่มเติมในเรื่องพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้เข้าใจเด็กดียิ่งขึ้น

3.1.5 ควรใช้กิจกรรมปริศนาคำทายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยไปพร้อม ๆ กัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่นของเด็กปฐมวัย เช่น ด้านการพูด ด้านการคิด

3.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอื่น ๆ เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่าน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542) *การใช้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- กานต์ รัตนพันธ์ (2532) “การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และไม่ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2532) “การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย” เอกสารประกอบคำสอน กรุงเทพมหานคร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____ (2542) *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์
- _____ (2544) *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์
- _____ (2551) *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เบรนเบสบุ๊กส์
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน (2528) *แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ฉันทนา ภาคบงกช (2537) “ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 8* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ฉันทธรสร จรจรัญ (2551) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้คำคล้องจองประกอบภาพ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ณัฐจิตต์ ลิมวนาทิพงษ์ (2542) “การเปรียบเทียบความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ธนวดี ศุภระกาญจน์ (2544) “ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ
ทำกิจกรรมในชั้นเรียน โรงเรียนสาธิตอนุบาลลอออุทิส สถาบันราชภัฏสวนดุสิต”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธวัช ปุณโณทก (2527) *แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนา
พานิช
- ธีรนุช เขยกลิ่นเทศ (2549) “ผลของการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนา
ทางภาษาของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- นงศ์เยาว์ คลิกคล้าย (2543) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- นงลักษณ์ คำยั้ง (2541) “การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนคำใหม่ โดยการใช้นิทานปริศนา
คำทายและการสอนตามคู่มือครู” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- นงลักษณ์ งามขำ (2551) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- นิตยา ประพฤติกิจ (2539) *การพัฒนาเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
..... (2539) *การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- บุญชัย เกรียงบูรณนันท์ (2534) “ภูมิหลังด้านครอบครัวเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในและนอกเขตเทศบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุปผา บุญทิพย์ (2537) “มุมมองวัฒนธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต” ใน *วารสารรวมคำแห่ง*
โรงพยาบาลคำแห่ง กรุงเทพมหานคร

- เบญจะ คำมะสอน (2544) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ผาศุก มุทษเมธา (2537) *คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
_____ (2540) “วัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศชาติที่สอนแตกต่างกันมา ประเพณีคิ
ชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต” ภาควิชาภาษาไทย มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร ดันอ้อแกรมนี่
- พัชรี สวนแก้ว (2536) *การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร พัฒนาคุณภาพ
วิชาการ
- พิมพ์ใจ ดันตวนิช (2551) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการสังเกตของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดลานนาบุญ จังหวัดนนทบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เขาวพา เดชะคุปต์ (2540) “การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” กรุงเทพมหานคร ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542*
กรุงเทพมหานคร นามมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์
- รุ่งนภา วุฒิ (2543) “ผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปริศนาคำทาย
แบบโปรแกรมเส้นตรงและการใช้ปริศนาคำทายทั่วไปที่มีต่อความสามารถทางภาษา
ของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) *หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์
_____ (2542) *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์สุริยสาส์นการพิมพ์
- วรรณิ โสภประยูร (2537) *การสอนภาษาไทยระดับก่อนประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- วราภรณ์ รักวิจัย (2533) *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ดันอ้อ
วัฒนา ปุณฺณฤทธิ และคณะ (2542) *คู่มือครูระดับอนุบาล* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แม็ค

- วาริ กติกา (2540) “การรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- สนอง สุทธาามาตย์ (2545) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหาร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สมศรี แสงธนู (2545) “ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพบนทรายเปียกแบบครูให้การเสริมแรง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สิริมงคล สุวรรณผา (2546) “การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์พื้นฐานทางด้านภาษาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล (2553) “สถิติเน้นพาราเมตริก” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน* หน่วยที่ 11 หน้า 29-31 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542) *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม* นครสวรรค์ อินทนนท์การพิมพ์
- สุมาลี คุ่มชัยสกุล (2543) “บทบาทของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยในเขตเมืองเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุทธาทิพ มีชูนิค (2533) “การเปรียบเทียบความสามารถในการเข้าใจคำนามของเด็กปฐมวัยที่สอนโดยใช้ปริศนาคำทายและเพลง” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุปราณี ประคำพอง (2547) “ผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านโดยผู้ปกครอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- เสาวลักษณ์ หนุรอด (2542) “การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- หรรษา นิลวิเชียร (2535) *ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- หริณญา รุ่งแจ้ง (2549) “ผลการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรุณี หรศาล (2536) “ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดปฐมวัยศึกษา* หน่วยที่ 13 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หลักสูตรและการสอน นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อารีรักษ์ รักษ์ธัญการ (2548) “ผลการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่มีต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านศาลเจ้าไก่อ่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สมหวัง บุญสิทธิ์ หัวหน้างานวัดและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. นางอัญชลี ชัยรัตกุล รองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น แผนกอนุบาล
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. นางจงจิต เก้าสิม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก ข
คู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง

**คู่มือการใช้ปริศนาคำทาย
สำหรับผู้ปกครอง**

คำนำ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยนั้นต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ ได้เล่น ได้ทดลอง ได้ค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกรัดคตินใจ ทดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ภาษาสื่อความหมาย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

นอกจากครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆให้กับเด็กแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็เป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และการใช้ปริศนาคำทายก็เป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการฟัง ฝึกให้เด็กมีปฏิภาณไหวพริบและช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดีให้เกิดขึ้นทั้งในบ้านและในโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองได้สนใจใกล้ชิดเด็กยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงได้จัดทำคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กและผู้ปกครองได้ใช้ภาษาสื่อความหมายร่วมกัน ในสถานการณ์ที่เหมาะสม

หวังว่าคู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครองจะให้ประโยชน์ทั้งต่อตัวเด็กและผู้ปกครองเป็นอย่างดียิ่ง

นางปิยรัตน์ เทียงภักดิ์

กรกฎาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
หลักการและเหตุผล	61
จุดมุ่งหมาย	61
คำชี้แจงในการใช้คู่มือ	62
การใช้ปรีศนาคำท่ายสำหรับเด็กปฐมวัย	63
- ปรีศนาคำท่าย	64
- บทบาทของผู้ปกครอง	68
- ตารางการจัดกิจกรรมปรีศนาคำท่ายกับเด็กปฐมวัย	69
- กิจกรรมปรีศนาคำท่าย	71
- แบบบันทึกพฤติกรรม	77

คู่มือการใช้ปริศนาคำทายสำหรับผู้ปกครอง

หลักการและเหตุผล

คู่มือการใช้ปริศนาคำทายนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นสำหรับ พ่อแม่ ผู้ปกครองได้ร่วมกับ สถานศึกษาในการพัฒนาภาษาด้านการฟังให้กับเด็กปฐมวัย

การฟังเป็นทักษะพื้นฐานของพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งกิจกรรมที่สามารถ พัฒนาความสามารถด้านการฟังนั้นมีหลากหลายกิจกรรม และการใช้ปริศนาคำทายนั่นก็เป็นอีก กิจกรรมหนึ่งที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยได้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ สามารถกระตุ้นให้เด็กรู้จักฟัง เป็นผู้ฟังที่ดี และมีเหตุผล

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟัง
2. เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย

คำชี้แจงในการใช้คู่มือ

1. คู่มือการใช้ปรีสนาคำทาย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังนี้ ประกอบด้วยปรีสนาคำทาย บทบาทของผู้ปกครอง ตารางการใช้ปรีสนาคำทาย กิจกรรมปรีสนาคำทาย และแบบบันทึกพฤติกรรม
2. ผู้ปกครองโปรดอ่านคู่มือการใช้ปรีสนาคำทายอย่างละเอียดเพื่อความเข้าใจก่อนนำไปใช้กับบุตรหลาน
3. ผู้ปกครองต้องนำกิจกรรมในคู่มือนี้ ไปปฏิบัติกับบุตรหลานที่บ้านโดยใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันจำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน
4. ผู้ปกครองบันทึกพฤติกรรมบุตรหลานทุกสัปดาห์ ตามรายการที่ระบุโดยส่งคืนผู้วิจัยทุกวันจันทร์ และรับกิจกรรมชุดใหม่พร้อมแบบบันทึกพฤติกรรมจนครบ 5 สัปดาห์

การใช้ปริศนาคำทายสำหรับเด็กปฐมวัย

ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทายเป็นคำพูดร้อยกรองหรือคำสัมผัสที่สั้นกะทัดรัด และถูกจัดเป็นคำถามให้ทายหรือตอบซึ่งอาจมีข้อความบางอย่างเป็นเค้าหรือมีความหมายของคำเหล่านั้นอยู่ในตัว เพื่อให้เด็กได้ฟังและจับใจความแล้วคิดหาคำตอบได้ การเล่นปริศนาคำทายมีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะเป็นการเล่นที่สนุกสนานง่ายๆ ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง เสริมสร้างความสามารถด้านการคิด สติปัญญาและไหวพริบให้แก่เด็กๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการฟังอันเป็นพื้นฐานของพัฒนาการด้านภาษาแล้วยังทำให้เด็กเกิดความรักในภาษาไทย เข้าใจบทร้อยกรองอย่างง่ายๆ เป็นเบื้องต้นไปพร้อมๆ กันอีกด้วย

การนำปริศนาคำทายมาใช้ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดแบ่งปริศนาคำทายออกเป็น 5 กลุ่มเพื่อให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีตัวอย่างปริศนาคำทายดังนี้ (วัฒนา ปุณณฤทธิ และคณะ 2542 และคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528)

1. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เช่น

อะไรเอ๋ย ฉันมีสองสี เติมที่คำคำ มองดูงามล้ำ นานไปสีขาว (ผม)

อะไรเอ๋ย โกลก็ไมโกล โกลก็ไมโกล มองเห็นอยู่รำไร (จมูก)

อะไรเอ๋ย ทุกคนต้องมี ทุกคนต้องลืม (ตา)

อะไรเอ๋ย เวลาเราอนมนันขึ้น เวลาเราขึ้นมนันนอน (เท้า)

อะไรเอ๋ย น้ำบ่อน้อย คนทั้งร้อยวิดไม่หมด (น้ำลาย)

อะไรเอ๋ย เกิดมาเป็นคู่ แต่ไม่เคยเห็นกัน (หู)

อะไรเอ๋ย ไม่ใหญ่ไม่กว้าง แต่บังโลกมืด ติดอยู่กับคน (เปลือกตา)

อะไรเอ๋ย พี่น้องทั้งห้า โสภาคุดฟ้อง คนกลางสูงสุด คนโตเตี้ยใหญ่ (ฝ่ามือ)

อะไรเอ๋ย ขามเราร้องไห้ จึงไหลออกม (น้ำตา)

อะไรเอ๋ย ไม่มีกระดูก แต่ลูกได้ (ขน)

อะไรเอ๋ย มาทีหลัง แต่ไปก่อน (ฟัน)

อะไรเอ๋ย พี่น้องทั้งห้า เกิดมาพร้อมกัน คนอยู่กลางนั้น สูงกว่าใครใคร (นิ้วมือ)

อะไรเอ๋ย มีด้ามมีขน ทุกคนควรใช้ เข้าคำแปร่งได้ ฟันจะสวยงาม (แปรงสีฟัน)

อะไรเอ๋ย มีฟันมากมาย แต่กินอะไรไม่ได้ (หวี)

อะไรเอ่ย ไม่มีคอไม่มีหัว มีแต่ตัวไม่มีขา (เสือ)

อะไรเอ่ย เคี้ยวสั้นเคี้ยวยาว สาวสาวชอบใส่ (กระโปรง)

2. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เช่น

ใครเอ่ย เป็นผู้สั่งสอน ให้มีความรู้ อยู่ในโรงเรียน (ครู)

ใครเอ่ย ปกป้องประเทศ ตามเขตชายแดน ลำบากยากแค้น แต่งชุดสีเขียว (ทหารบก)

ใครเอ่ย มักเป็นผู้ชาย แต่งกายสีน้ำตาล รับส่งข่าวสาร ถึงบ้านเรือนคน (บุรุษไปรษณีย์)

ใครเอ่ย อยู่ที่ตลาด ต้องพูดทุกวัน เรียกคนทุกชั้น ให้ช่วยซื้อของ (แม่ค้า)

ใครเอ่ย รักษาคนไข้ ช่วยให้สบาย ตรวจเช็คร่างกาย เข็มใบสั่งยา (หมอ)

ใครเอ่ย มีทั้งสารวัตร มีทั้งสายตรวจ คอยจับกุมพวก อันธพาลเกร (ตำรวจ)

ใครเอ่ย ทั้งหญิงทั้งชาย ทำการเกษตร ผลิตข้าวทั่วประเทศ ให้คนได้กิน (ชาวนา)

ใครเอ่ย มีวัดเป็นบ้าน สั่งสอนลูกหลาน ให้ทำความดี (พระสงฆ์)

อะไรเอ่ย เด็กเด็กชอบไป ผู้ใหญ่ใจดี มีเพื่อนมากมี สนุกทุกวัน (โรงเรียน)

อะไรเอ่ย ทุกคนต้องไป เวลาป่วยไข้ ใช้บริการ (โรงพยาบาล)

อะไรเอ่ย อยากได้ของใช้ พืชผักผลไม้ อาหารดีมีให้ ต้องไปที่นั่น (ตลาด)

อะไรเอ่ย ที่อยู่รวมกัน มีพ่อแม่ มีพี่น้องที่ สถานที่อุ่นใจ (บ้าน)

อะไรเอ่ย สถานที่น้อมนำ ฟังธรรมเทศนา อยู่บนศาลา น่านั่งสมาธิ (วัด)

อะไรเอ่ย สถานที่แจ้งความ เมื่อเกิดเหตุร้าย ทุกคนอุ่นใจ เมื่อได้มาเขียน (สถานีตำรวจ)

3. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติรอบตัว ประเภทสิ่งมีชีวิต เช่น

อะไรเอ่ย เกิดมาไม่มีขา พอดอไม่มีขาไม่มีหาง (กบ)

อะไรเอ่ย สองเขี้ยวสีขาว จมูกยาวหนักหนา ร้องดังลั่นป่า เดินมาเงียบกริบ (ช้าง)

อะไรเอ่ย หลายสีแฉ่ม หลายสีแซม โขบบินไปมา (ผีเสื้อ)

อะไรเอ่ย มีปีกมีขา บินมาบินไป ออกลูกเป็นไข่ ฟักได้เป็นตัว (นก)

อะไรเอ่ย ปิ้งแล้วหุด บดแล้วยัด (ปลาหมึก)

อะไรเอ่ย สืบตีนเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง (ปู)

อะไรเอ่ย สืบตีนเดินมา หน้าตาดคล้ายคน ดูชอบกลนัก (ลิง)

อะไรเอ่ย ฉั่นเป็นดอกไม้ นำไหว้คุณพระ ขึ้นอยู่ตามสระ มีคู่มีบาน (ดอกบัว)

อะไรเอ่ย มีผลกลมเกลี้ยง กลีบเรียงเป็นวง เปลือกหอมรสขม เนื้อเปรี้ยวอมหวาน (ส้ม)

อะไรเอ่ย เปลือกเขียวเนื้อแดง เมล็ดแข็งสีดำ เนื้อหวานชุ่มฉ่ำ กินแล้วชื่นใจ (แตงโม)

อะไรเอ่ย เมื่อเล็กสี่เขียว แก่เหี่ยวสี่เหลือง ไบหยักท่วมเมือง สุกหวานกินดี (มะละกอ)

อะไรเอ่ย มีคารอบตัว มีหัวหัวเดียว (สับประรด)

อะไรเอ่ย ชิงสุกชิงหอม ชิงงอมชิงหวาน (กล้วยหอม)

อะไรเอ่ย ข้างนอกสีสวย ขรุขระเส้นยาว ข้างในเนื้อขาว กินหวานชื่นใจ (เงาะ)

4. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติรอบตัว ประเภทสิ่งไม่มีชีวิต เช่น

อะไรเอ่ย ก้อนน้อยน้อย คนทั้งร้อยถือไม่หมด (หิน)

อะไรเอ่ย สูงเขี่ยมเทียมฟ้า แต่ต่ำกว่าหุ้มนิดเดียว (ภูเขา)

อะไรเอ่ย ใครไปก็เรียกแม่ ใครมาก็เรียกแม่ (แม่น้ำ)

อะไรเอ่ย เกิดจากไฟ หายไปกับลม (ควันไฟ)

อะไรเอ่ย มาไม่เห็น เย็นจึงรู้ (ลม)

อะไรเอ่ย อยู่บนท้องฟ้า โคเท่าภูเขา ตกมาเป็นฝน (ก้อนเมฆ)

อะไรเอ่ย ชอบมากับฝน เวลาอยู่ข้างบน ชอบร้องเสียงดัง (ฟ้าร้อง)

อะไรเอ่ย โค้งทาบท้องฟ้า สีสวยงามตา มาหลังฝนตก (รุ้งกินน้ำ)

อะไรเอ่ย เป็นดวงกลมๆ อยู่บนท้องฟ้า ให้แสงนวลตา เวลาค่ำคืน (ดวงจันทร์)

อะไรเอ่ย สุกไม่รู้หอม งอมไม่รู้กลิ่น สุกคาตัน คนกินไม่ได้ (พระจันทร์เต็มดวง)

อะไรเอ่ย กลางวันหายหน้า กลางคืนกลับมา หน้านวลแข่งวับ (ดวงจันทร์)

อะไรเอ่ย สุกใสในนภา ใครจ้องมองมา พบฉับทุกคืน (ดาว)

5. ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เช่น

อะไรเอ่ย เป็นภาชนะใส่ของ หุงข้าวต้มแกง เล็กใหญ่ถูกแพง มีหลายราคา (หม้อ)

อะไรเอ่ย มีค้ำขวยยาว เวลาทานข้าว ต้องใช้คู่กัน (ช้อนส้อม)

อะไรเอ่ย มีปากบนหัว มีตัวใสใส มีใช้ทุกบ้าน (แก้วน้ำ)

อะไรเอ่ย ไม่มีแขนไม่มีขา แต่ชอบสวมเสื้อผ้า (ไม้แขวนเสื้อ)

อะไรเอ่ย ถ้าไปตลาด จะขาดไม่ได้ ไม่ว่าใครใคร ถือไปใส่ของ (ตะกร้า)

อะไรเอ่ย กลางวันใช้กันทุกมุมห้อง กลางคืนกลับขึ้นอยู่มุมห้อง (ไม้กวาด)

อะไรเอ่ย ไม่ถีบไม่ไป รดอะไรน่าขัน มีล้อหน้าหลัง คนนั่งตรงกลาง (รถจักรยาน)

อะไรเอ่ย ไม่ใช่สตรี แต่มีกระโปรงใช้ (รถยนต์)

อะไรเอ่ย แล่นได้ไกลไกล ต้องใช้คนขับ ถึงป้ายจอดรับ คนรอโดยสาร (รถประจำทาง)

อะไรเอ่ย จอดอยู่ไม่ร้อง ต้องวิ่งตามราง ส่งเสียงตลอดทาง ดังฉีกฉีกๆ (รถไฟ)

อะไรเอ่ย นกก็ไม่ไช่่นก กาก็ไม่ไช่กา บินไปบินมา รับส่งผู้คน (เครื่องบิน)
อะไรเอ่ย ถ้าอยู่บนบก ต้องอยู่นิ่ง ถ้าอยากจะวิ่ง ต้องอยู่ในน้ำ (เรือ)
อะไรเอ่ย เป็นกล่องสี่เหลี่ยม เปิดปุ้มมีเสียง ราชการดีดี ที่ให้ความรู้ (วิทยุ)

บทบาทของผู้ปกครอง

1. การเตรียมตัวของผู้ปกครอง

1.1 ศึกษาคู่มือการใช้ปริศนาคำทาย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยโดยละเอียด

1.2 ศึกษาตัวอย่างปริศนาคำทายในคู่มือการใช้ปริศนาคำทายเพิ่มเติมตามความเหมาะสม หรืออาจคิดขึ้นใหม่

1.3 ศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการใช้ที่เสนอแนะไว้ในคู่มืออย่างละเอียด

2. การเล่นปริศนาคำทายกับเด็ก

2.1 เล่นปริศนาคำทายกับเด็กเมื่อเห็นว่าเด็กมีอารมณ์ดี ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

2.2 เล่นปริศนาคำทายกับเด็กได้ทุกที่ทุกเวลาเมื่อเห็นว่าเด็กมีความพร้อม

2.3 ใช้ปริศนาคำทายให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง เช่น ระหว่างแต่งตัวควรเล่นปริศนาคำทายที่มีคำทายหรือคำตอบเกี่ยวกับร่างกาย สิ่งของเครื่องใช้ ถ้าฝนตกเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับฝนตก ฟ้าร้อง

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ผู้ปกครองอาจใช้ปริศนาคำทายที่คุ้นเคยอยู่แล้ว หรือคิดขึ้นใหม่ตามความเหมาะสม

3.2 ปริศนาคำทายที่ใช้ควรครอบคลุมเกี่ยวกับ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

3.3 เล่นปริศนาคำทายอาจเล่นกับบุคคลในครอบครัวหลาย ๆ คน ร่วมกัน

3.4 กระตุ้นให้เด็กเป็นฝ่ายทายปริศนาคำทายบ้าง

3.5 บันทึกพฤติกรรมของเด็กหลังการเล่นปริศนาคำทาย ทุกสัปดาห์ตามแบบบันทึกพฤติกรรมที่จัดไว้ในคู่มือ

ตารางการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายกับเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่	เรื่อง	กิจกรรม
1	ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับตัวหนู	ชุดที่ 1 วันที่ 1 คำทายเกี่ยวกับร่างกายของหนู วันที่ 2 คำทายเกี่ยวกับ เครื่องแต่งกายของหนู วันที่ 3 คำทายเกี่ยวกับตัวหนู (ให้อิสระผู้ปกครองเลือกทาย)
2	ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวหนู	ชุดที่ 2 วันที่ 1 คำทายเกี่ยวกับคนในบ้าน/ในชุมชนของหนู วันที่ 2 คำทายเกี่ยวกับสภาพที่แวดล้อมตัวหนู วันที่ 3 คำทายเกี่ยวกับบุคคล/สถานที่ (ให้อิสระผู้ปกครองเลือกทาย)
3	ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติรอบตัวหนู (ประเภทสิ่งมีชีวิต)	ชุดที่ 3 วันที่ 1 คำทายเกี่ยวกับสัตว์ วันที่ 2 คำทายเกี่ยวกับพืช วันที่ 3 คำทายเกี่ยวกับธรรมชาติ (ให้อิสระผู้ปกครองเลือกทาย)
4	ปริศนาคำทายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติรอบตัวหนู (ประเภทสิ่งไม่มีชีวิต)	ชุดที่ 4 วันที่ 1 คำทายเกี่ยวกับหิน ดิน ทราย วันที่ 2 คำทายเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ วันที่ 3 คำทายเกี่ยวกับธรรมชาติ (ให้อิสระผู้ปกครองเลือกทาย)

กิจกรรมปริศนาคำทาย

ชุดที่ 1 คำทายเกี่ยวกับตัวหนู

แนวคิด

การปฏิบัติกิจกรรมประจำวันร่วมกันในตอนเย็น หลังลูกกลับจากโรงเรียนมีหลากหลายกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกัน ได้ระหว่างพ่อแม่และลูก ทั้งการเดินเล่นและออกกำลังกายในสวนสาธารณะหรือสวนสุขภาพ ขณะลูกแต่งตัวหลังอาบน้ำเสร็จมีการพูดคุยซักถาม พร้อมชักชวนให้ลูกเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับร่างกายของเรา เพื่อให้ลูกมีทักษะพื้นฐานในการฟังและมีความสามารถในการโต้ตอบได้

จุดประสงค์

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. เข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

กิจกรรม

1. สนทนากับลูกเกี่ยวกับกิจกรรมที่ลูกทำในแต่ละวัน และการดูแลและรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ
2. ชักชวนให้ลูกเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับร่างกายของเรา โดยเลือกใช้คำทายต่างๆ เช่น
  - อะไรเอ่ย ไกลก็ไมใกล้ ไกลก็ไมไกล มองเห็นอยู่รำไร (จมูก)
  - อะไรเอ่ย พี่น้องทั้งห้า เกิดมาพร้อมกัน คนอยู่กลางนั้น สูงกว่าใครใคร (นิ้วมือ)
  - อะไรเอ่ย ทุกคนต้องมี ทุกคนต้องลืม (ตา)
  - อะไรเอ่ย เวลาเราอนมันขึ้น เวลาเราขึ้นมันนอน (เท้า)
  - ฯลฯ
3. ให้เวลาลูกคิดหาคำตอบโดยไม่เร่งรัด เมื่อลูกตอบถูกต้องควรให้คำชมเชย
4. ถ้าลูกตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำทายอีกครั้งหนึ่ง พร้อมชี้แนะคำตอบให้ลูก
5. หากลูกยังไม่สามารถตอบได้ให้เฉลยคำตอบ พร้อมทบทวนปริศนาคำทายให้ลูกฟังอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

ตัวอย่างปริศนาคำทายเกี่ยวกับร่างกาย และเครื่องแต่งกาย

การประเมิน

สังเกตการตอบปริศนาคำทาย

ชุดที่ 2 คำทายเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวหนู

แนวคิด

งานทำบุญเทศกาลในชุมชนเช่นวันเข้าพรรษา พ่อแม่สามารถชวนลูกไปทำบุญที่วัด ซึ่งนอกจากพ่อแม่และลูกแล้วยังมีบุคคลต่างๆมากมายหลายอาชีพในชุมชนไปร่วมงานบุญประเพณีที่วัด เมื่อมีโอกาสพ่อแม่ก็ชักชวนลูก เล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพของคนในชุมชนและสถานที่ที่แวดล้อมตัวเด็กที่ลูกได้เห็นในชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวและลูกสามารถค้นหาคำตอบได้ง่ายหากตั้งใจฟังคำทายและเข้าใจความหมายของคำ

จุดประสงค์

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. เข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

กิจกรรม

1. พูดคุยเกี่ยวกับอาชีพของบุคคลต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวลูก
2. พ่อแม่ชวนลูกทายชื่อของคนอาชีพต่างๆ และสถานที่ที่แวดล้อมตัวลูกด้วยการเลือก

ใช้คำทาย เช่น

- ไครเอ่ย เป็นผู้สั่งสอน ให้มีความรู้ อยู่ในโรงเรียน (ครู)
- ไครเอ่ย อยู่ที่ตลาด ต้องพูดทุกวัน เรียกคนทุกชั้น ให้ช่วยซื้อของ (แม่ค้า)
- ไครเอ่ย มีทั้งสารวัตร มีทั้งสายตรวจ กอยจ้องจับพวก อันธพาลเกร (ตำรวจ)
- ไครเอ่ย ทั้งหญิงทั้งชาย ทำการเกษตร ผลิตข้าวทั่วประเทศ ให้คนได้กิน

(ชาวนา)

3. ให้ความลูกคิดหาคำตอบโดยไม่เร่งรัด เมื่อลูกตอบลูกต้องควรให้คำชมเชย
4. ถ้าลูกตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำทายอีกครั้งหนึ่ง พร้อมชี้แนะคำตอบให้ลูก
5. หากลูกยังไม่สามารถตอบได้ให้เฉลยคำตอบ พร้อมทบทวนปริศนาคำทายให้ลูกฟังอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

ตัวอย่างปริศนาคำทายเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ในชุมชน

การประเมิน

สังเกตการตอบปริศนาคำทาย

ชุดที่ 3 คำทายเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวหนู (ประเภทสิ่งมีชีวิต)

แนวคิด

ในช่วงเวลาเย็นเป็นช่วงเวลาที่ทุกคนในครอบครัวมีโอกาสอยู่พร้อมหน้ากันทั้งพ่อแม่และลูก ซึ่งถือเป็นโอกาสที่จะได้ทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมประกอบอาหารเย็นก็เป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับครอบครัว พ่อแม่ควรให้ลูกได้มีโอกาสช่วยทำอาหาร เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ถึงสิ่งที่นำมาประกอบอาหาร และพ่อแม่ยังสามารถเล่นทายปริศนาคำทายถึงสิ่งที่นำมาประกอบอาหารได้อีกด้วย

จุดประสงค์

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. เข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

กิจกรรม

1. พูดยุถึงอาหารที่รับประทาน
2. เล่นปริศนาคำทายที่เกี่ยวกับสิ่งที่นำมาประกอบอาหาร โดยเลือกใช้คำทาย เช่น
  - อะไรเอ่ย ชিংสุกชิ่งหอม ชิ่งงอมชิ่งหวาน (กล้วยหอม)
  - อะไรเอ่ย เมื่อเล็กสีเขียว แก่เขียวสีเหลือง ใบหยักทั่วเมือง สุกหวานกินดี

(มะละกอ)

- อะไรเอ่ย เกิดมามีหางไม่มีขา พอค่อมามีขาไม่มีหาง (กบ)
- อะไรเอ่ย มีปีกมีขา บินมาบินไป ออกลูกเป็นไข่ ฟักได้เป็นตัว (นก)

3. ให้ความลูกคิดหาคำตอบโดยไม่เร่งรัด เมื่อลูกตอบถูกต้อง ควรให้คำชมเชย
4. ถ้าลูกตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำทายอีกครั้งหนึ่ง พร้อมชี้แนะคำตอบให้ลูก
5. หากลูกยังไม่สามารถตอบได้ ให้เฉลยคำตอบ พร้อมทบทวนปริศนาคำทาย ให้ลูกฟัง

อีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

ตัวอย่างปริศนาคำทายเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวประเภทสิ่งมีชีวิต

การประเมิน

สังเกตการตอบปริศนาคำทาย

ชุดที่ 4 คำทายเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวหนู (ประเภทสิ่งไม่มีชีวิต)

แนวคิด

ในวันที่ท้องฟ้ามีครึ้มซึ่งอยู่ในช่วงฤดูฝน พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถพูดคุยกับลูกถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นตามมา นอกจากนั้นควรพูดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่อยู่รอบตัว เช่น หิน ดิน ทราย แล้วพุดชักชวนลูกให้เล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ และธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเป็นการช่วยฝึกทักษะการฟังและการพูดได้ตอบ

จุดประสงค์

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. เข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

กิจกรรม

1. พุดคุยเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติและสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่อยู่รอบตัว
2. ชวนลูกเล่นปริศนาคำทาย เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติและสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเพื่อให้ลูกได้ผ่อนคลายและสนุกสนาน โดยเลือกใช้คำทาย เช่น
  - อะไรเอ่ย อยู่บนท้องฟ้า โตเท่าภูเขา ตกมาเป็นฝน (ก้อนเมฆ)
  - อะไรเอ่ย ชอบมากับฝน เวลาอยู่ข้างบน ชอบร้องเสียงดัง (ฟ้าร้อง)
  - อะไรเอ่ย มาไม่เห็น เห็นจึงรู้ (ลม)
  - อะไรเอ่ย ก้อนน้อยน้อย คนทั้งร้อยถือไม่หมด (หิน)
  - อะไรเอ่ย สูงเขี่ยมเทียมฟ้า แต่ต่ำกว่าหอนาคเดียว (ภูเขา)
3. ปล่อยให้ลูกคิดหาคำตอบโดยไม่เร่งรัด เมื่อลูกตอบถูกต้องควรให้คำชมเชย
4. ถ้าลูกตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำทายอีกครั้งหนึ่ง พร้อมชี้แนะคำตอบให้ลูก
5. หากลูกยังไม่สามารถตอบได้ให้เฉลยคำตอบ พร้อมทบทวนปริศนาคำทายให้ลูกฟังอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

ตัวอย่างปริศนาคำทายเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวประเภทสิ่งไม่มีชีวิต

การประเมิน

สังเกตการตอบปริศนาคำทาย

ชุดที่ 5 คำทายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัวหนู

แนวคิด

ก่อนรับประทานอาหารเช้า จำเป็นต้องมีการจัดเตรียมโต๊ะอาหารซึ่งเป็นสิ่งที่ลูกสามารถช่วยได้ อีกทั้งเป็นสิ่งที่ดีในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว อุปกรณ์ที่ลูกสามารถช่วยจัดเตรียมบนโต๊ะอาหาร อาทิ ถ้วย จาน ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผู้ปกครองควรรหาโอกาสพูดคุยกับลูกเกี่ยวกับเครื่องใช้ในบ้านที่เป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวก และสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมตัวลูก โดยใช้ปริศนาคำทายในการถามตอบ ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการฟัง

จุดประสงค์

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. เข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

กิจกรรม

1. พูดยุและเล่นปริศนาคำทายกับลูกเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัวด้วยการเลือกใช้คำทาย เช่น
  - อะไรเอ่ย มีค้ำมีขน ทุกคนควรรู้ เข้าค้ำแปร่งได้ ฟันจะสวยงาม (แปรงสีฟัน)
  - อะไรเอ่ย มีค้ำยาวยาว เวลาทานข้าว ต้องใช้คู่กัน (ช้อนส้อม)
  - อะไรเอ่ย มีปากบนหัว มีตัวใสใส มีใช้ทุกบ้าน (แก้วน้ำ)
  - อะไรเอ่ย มีฟันมากมาย แต่กินอะไรไม่ได้ (หวี)
  - อะไรเอ่ย ไม่ถึงไม่ไป รดอะไรน้ำจัน มีล้อหน้าหลัง คนนั่งตรงกลาง

(รถจักรยาน)

- อะไรเอ่ย ไม่ใช่สตรี แต่มีกระโปรงใช้ (รถยนต์)
2. ปล่อยให้ลูกคิดหาคำตอบโดยไม่เร่งรัด เมื่อลูกตอบถูกต้อง ควรให้คำชมเชย
  3. ถ้าลูกตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำทายอีกครั้งหนึ่ง พร้อมชี้แนะคำตอบให้ลูก
  4. หากลูกยังไม่สามารถตอบได้ ให้เฉลยคำตอบพร้อมทบทวนปริศนาคำทายอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

ตัวอย่างปริศนาคำทายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

การประเมิน

สังเกตการตอบปริศนาคำทาย

แบบบันทึกพฤติกรรม

สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พฤติกรรมของเด็ก

1. ปริศนาคำทายที่ผู้ปกครองใช้ถาม.....

.....
.....

2. การตอบคำทายของเด็ก.....

.....
.....

3. ความสนใจและความร่วมมือของเด็ก.....

.....
.....

4. เวลาที่ใช้ในการเล่นปริศนาคำทาย.....

.....
.....

5. ความคิดเห็นอื่น.....

.....
.....

(ลงชื่อ) .....

ผู้ปกครองของ เด็กชาย/เด็กหญิง .....

ภาคผนวก ก
แบบวัดความสามารถด้านการฟัง

แบบการวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบวัดความสามารถด้านการฟังชุดนี้ใช้เพื่อวัดความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี) ที่ได้รับการจัดกิจกรรมปริศนาคำทายแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการวัดและเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบวัดความสามารถด้านการฟัง มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ โดยให้ครูอ่านคำให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กกาเครื่องหมายกากบาท ทับภาพที่ตรงกับคำที่ครูอ่าน

ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง จำนวน 10 ข้อ โดยให้เด็กฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วให้เด็กกาเครื่องหมายกากบาท ทับภาพที่ตรงกับเรื่องราวที่ครูอ่าน

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

จุดมุ่งหมาย	เพื่อวัดความสามารถในการฟังด้านการเข้าใจความหมายของคำ
จำนวนข้อสอบ	มีจำนวน 10 ข้อ
เวลาในการวัด	ข้อละ 1 นาที
ผู้ดำเนินการวัด	ผู้วิจัย
ลักษณะการวัด	วัดเด็กเป็นรายบุคคล
การจัดสถานที่ในการวัด	จัดให้เด็กนั่งโดยใช้โต๊ะ-เก้าอี้ หรือนั่งบนพื้นตามความเหมาะสม
อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด	

1. แบบวัดตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำฉบับสำหรับเด็ก

2. คินสอดำ 2 B ที่เหลาให้แหลมพอควร

3. กระดาษเปล่าขนาด A 4 สำหรับให้เด็กปิดแบบวัดข้อที่ไม่ได้วัดในขณะนั้น

วิธีดำเนินการวัด

1. เขียนชื่อ-นามสกุล เลขที่ ของเด็กลงบนแบบวัด

2. พูดุข ทักทายเด็กด้วยความเป็นกันเองก่อนการทดสอบ

3. แจกแบบวัดที่เขียนชื่อ-นามสกุล เด็กไว้

4. แจกคินสอดำ 1 แท่ง และกระดาษเปล่า 1 แผ่น ให้เด็ก

5. อธิบายวิธีทำแบบวัดการเข้าใจความหมายของคำ
6. เริ่มทำการวัดข้อที่ 1 โดยให้เด็กใช้กระดาษเปล่าปิดแบบวัดข้อที่ 2 ไว้ และอ่านคำข้อที่ 1 ให้เด็กฟัง 2 เที้ยว
7. ให้เวลาเด็กคิดและกาเครื่องหมายกากบาท (×) ทับภาพ ที่เลือกตอบ ข้อละ 1 นาที
8. คูแผลการกาเครื่องหมายกากบาท (×) ทับภาพของเด็ก โดยให้เด็กทุกคนได้กาเครื่องหมายกากบาท (×) ในแบบวัด ข้อละ 1 เครื่องหมาย ให้ตรงกับภาพใดภาพหนึ่งที่เด็กเลือกตอบ
9. เมื่อตรวจสอบว่าเด็กได้กาเครื่องหมายกากบาท (×) ทับภาพได้ถูกวิธีแล้ว ให้เด็กทำแบบวัดข้อที่ 2 โดยให้เด็กใช้กระดาษเปล่าปิดแบบวัดข้อที่ 1 และปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการวัดข้อที่ 1
10. เมื่อเด็กทำแบบวัด 10 ข้อแล้ว เก็บแบบวัดความสามารถด้านการฟัง ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ ดินสอดำ 2 B และกระดาษเปล่าขนาด A 4

คำสำหรับอ่านให้เด็กฟังในการวัดความสามารถด้านการฟัง

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

ข้อที่	สัญลักษณ์ประจำข้อ	คำที่อ่านให้เด็กฟัง	ภาพที่ถูกต้อง
1	ช้าง	แหวน	ภาพที่ 3
2	วัว	ไม้กวาด	ภาพที่ 2
3	ค้างคาว	มะพร้าว	ภาพที่ 3
4	เต่า	งู	ภาพที่ 2
5	กบ	फलक	ภาพที่ 1
6	นก	มือ	ภาพที่ 2
7	เปิด	ตา	ภาพที่ 1
8	ผีเสื้อ	กรรไกร	ภาพที่ 3
9	แมว	วัด	ภาพที่ 2
10	กุ้ง	ชวานา	ภาพที่ 1

เกณฑ์การให้คะแนน

กาเครื่องหมาย × ทับภาพได้ถูกต้องได้	1	คะแนน
กาเครื่องหมาย × ทับภาพไม่ถูกต้องได้	0	คะแนน

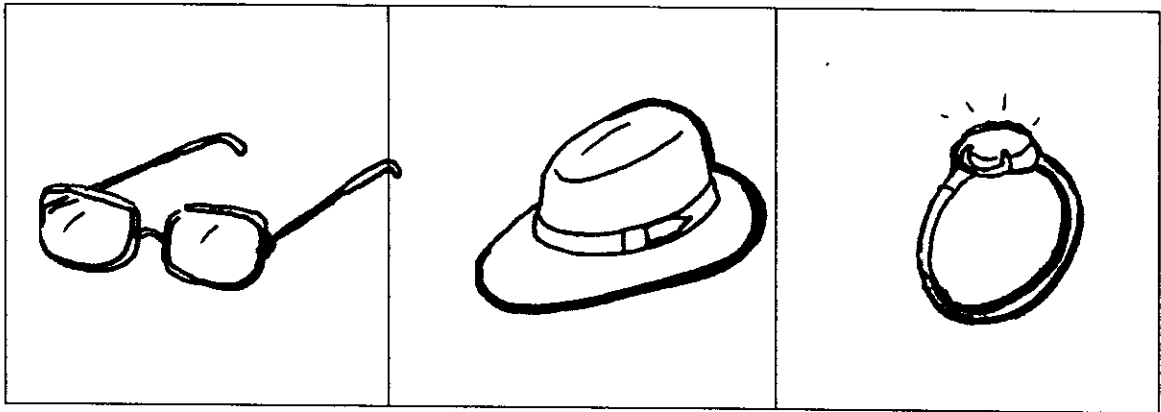
แบบวัดความสามารถด้านการฟัง

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

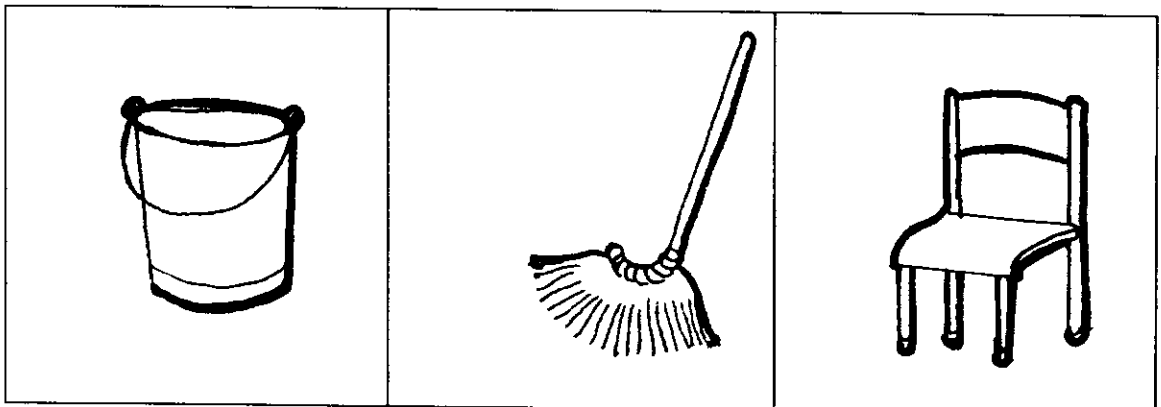
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ภาพที่ตรงกับข้อความที่อ่านให้ฟัง

ชื่อ.....เลขที่.....

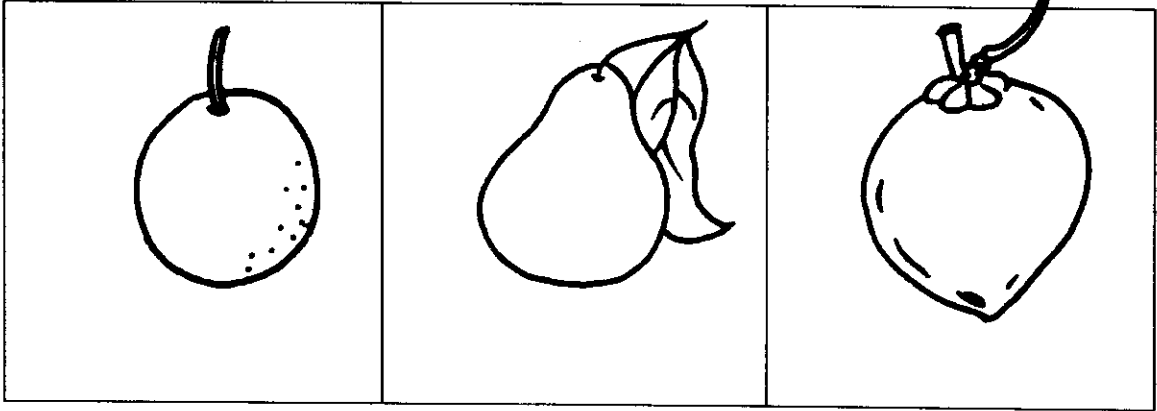
ข้อที่ 1

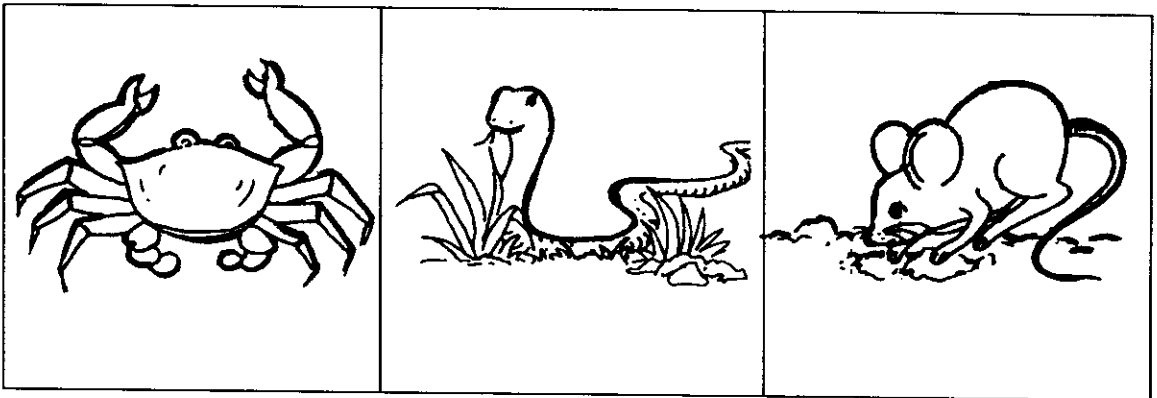
ข้อที่ 2

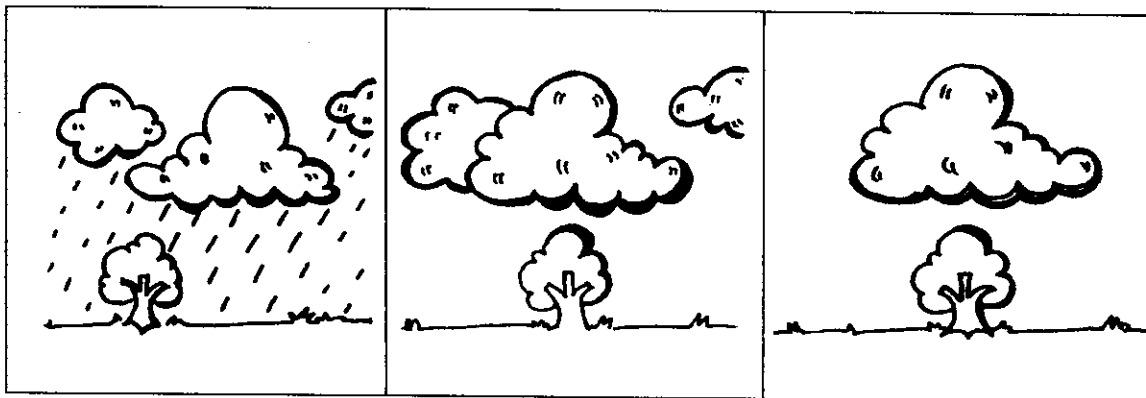
ข้อ 3

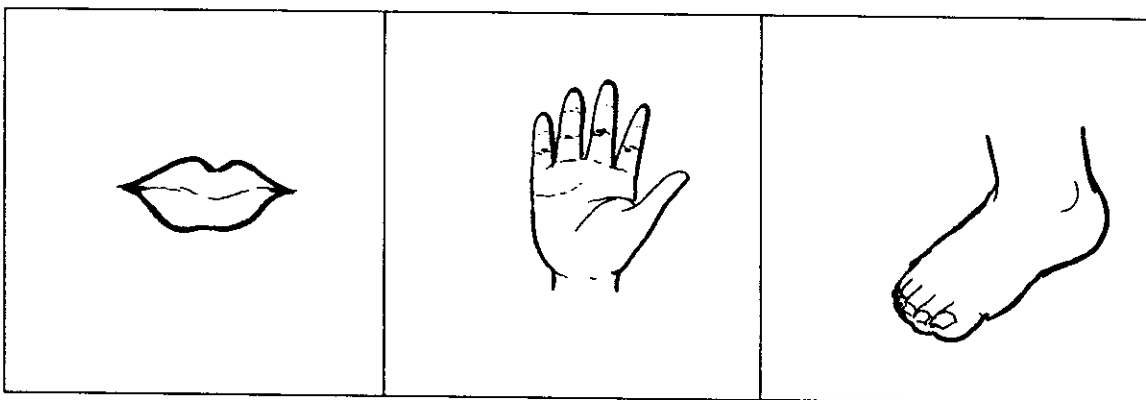
ข้อที่ 4

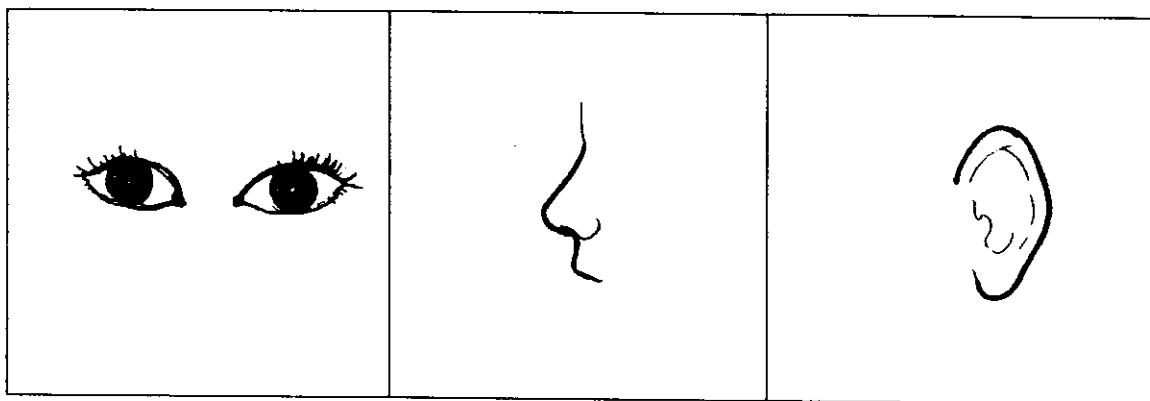
ข้อที่ 5

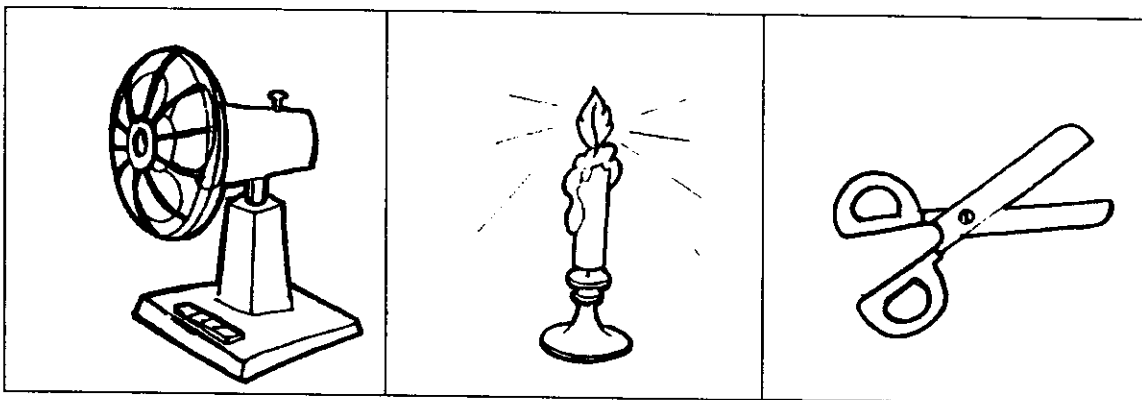
ข้อที่ 6

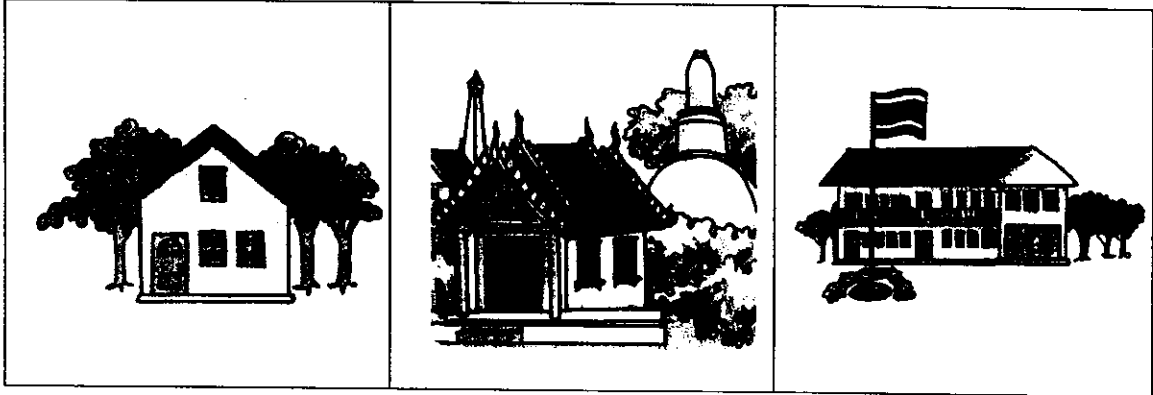
ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

แบบบันทึกผลการวัดความสามารถในการฟังก่อนการใช้ปริศนาคำทาย

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	รวม (10)	ระดับ คุณภาพ
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
	รวม												

เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพ

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (8 - 10 คะแนน)

ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 (7 คะแนน)

ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 (6 คะแนน)

ผ่านเกณฑ์

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0 - 5 คะแนน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

แบบบันทึกผลการวัดความสามารถในการฟังหลังการใช้ปริศนาคำทาย
ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	รวม (10)	ระดับคุณภาพ
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
	รวม												

เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพ

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (8 - 10 คะแนน)

ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 (7 คะแนน)

ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 (6 คะแนน)

ผ่านเกณฑ์

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0 - 5 คะแนน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

จุดมุ่งหมาย	เพื่อวัดความสามารถด้านความเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง
จำนวนข้อสอบ	มีจำนวน 10 ข้อ
เวลาในการวัด	ข้อละ 1 นาที
ผู้ดำเนินการวัด	ผู้วิจัย
ลักษณะการวัด	วัดเด็กเป็นรายบุคคล
การจัดสถานที่ในการวัด	จัดให้เด็กนั่งโดยใช้โต๊ะ-เก้าอี้ หรือนั่งบนพื้นตามความเหมาะสม
อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด	

1. แบบวัดตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง
2. ดินสอคำ 2 B ที่เหลาให้แหลมพอควร
3. กระดาษเปล่าขนาด A 4 สำหรับให้เด็กปิดแบบวัดข้อที่ไม่ได้วัดในขณะนั้น

วิธีดำเนินการวัด

1. เขียนชื่อ-นามสกุล เลขที่ ของเด็กบนแบบวัด
2. พูดยุข ทักทายเด็กด้วยความเป็นกันเองก่อนการทดสอบ
3. แจกแบบวัดที่เขียนชื่อ-นามสกุล เด็กไว้
4. แจกดินสอคำ 1 แท่ง และกระดาษเปล่า 1 แผ่น
5. อธิบายวิธีทำแบบวัดการเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง
6. เริ่มทำการวัดข้อที่ 1 โดยให้เด็กใช้กระดาษเปล่าปิดแบบวัดข้อที่ 2 ไว้ และอ่านเรื่องราวข้อที่ 1 ให้เด็กฟัง 2 เที้ยว
7. ปล่อยให้เด็กคิดและกาเครื่องหมายกากบาท (x) ทับภาพ ที่เลือกตอบ ข้อละ 1 นาที
8. คูแผลการกาเครื่องหมายกากบาท (x) ทับภาพของเด็ก โดยให้เด็กได้กาเครื่องหมายกากบาท (x) ในแบบวัดที่วัด ข้อละ 1 เครื่องหมาย ให้ตรงกับภาพใดภาพหนึ่งที่เด็กเลือกตอบ
9. เมื่อตรวจสอบว่าเด็กได้กาเครื่องหมายกากบาท (x) ทับภาพได้ถูกวิธีทุกคนแล้ว ให้เด็กทำแบบวัดข้อที่ 2 โดยให้เด็กใช้กระดาษเปล่าปิดแบบวัดข้อที่ 1 และปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการวัดข้อที่ 1
10. เมื่อเด็กทำแบบวัด 10 ข้อแล้ว เก็บแบบวัดความสามารถด้านการฟัง ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง ดินสอคำ 2 B และกระดาษเปล่าขนาด A 4

เรื่องราวสำหรับอ่านให้เด็กฟังในการวัดความสามารถด้านการฟัง

ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

ข้อที่	สัญลักษณ์ประจำข้อ	เรื่องราวที่อ่านให้เด็กฟัง	ภาพที่ถูกต้อง
1	แอปเปิ้ล	เด็กกำลังขึ้นบันได	ภาพที่ 3
2	มะละกอ	พนักงานทำความสะอาดกำลังกวาดพื้น	ภาพที่ 1
3	ส้มโอ	เจ้าของสุนัขกำลังให้อาหารสุนัขที่เลี้ยงไว้ เฝ้าบ้านหนึ่งตัว	ภาพที่ 3
4	ทุเรียน	เด็กทุกคนตั้งใจฟังคุณครู	ภาพที่ 1
5	ส้ม	เด็กผู้ชายเล่นโยนลูกบอลที่ชายหาด	ภาพที่ 2
6	องุ่น	พวกเราไปเยี่ยมชมคุณตาคุณยายในวันหยุด	ภาพที่ 3
7	มังคุด	เด็กโหว่รับของจากผู้ใหญ่	ภาพที่ 1
8	สับปะรด	เด็กสามคนช่วยกันหิ้วถังน้ำ	ภาพที่ 2
9	กล้วย	เด็กคิมมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนที่ได้รับบาดเจ็บ	ภาพที่ 3
10	ชมพู	พ่อ แม่ และลูกกำลังรับประทานอาหาร	ภาพที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนน

กาเครื่องหมาย × ทับภาพได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน

กาเครื่องหมาย × ทับภาพไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน

แบบวัดความสามารถด้านการฟัง

ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องที่ฟัง

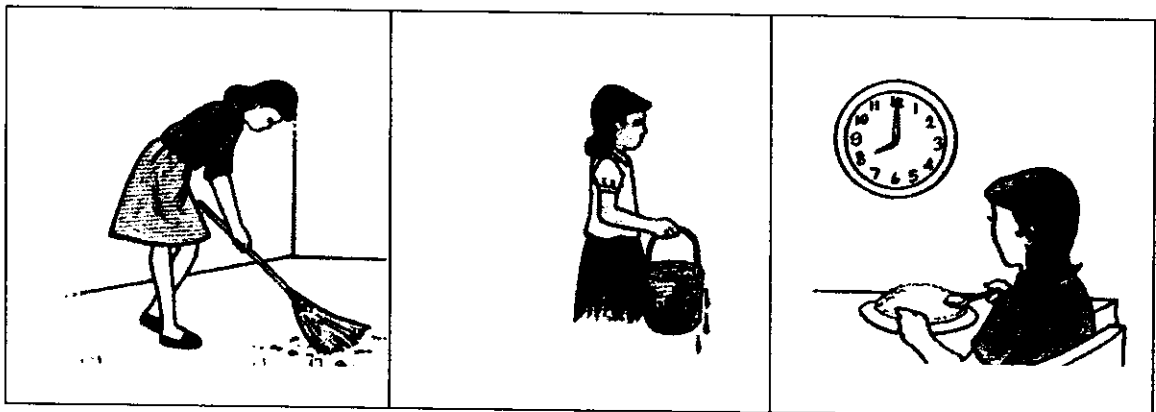
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ภาพที่ตรงกับเรื่องที่อ่านให้ฟัง

ชื่อ.....เลขที่.....

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

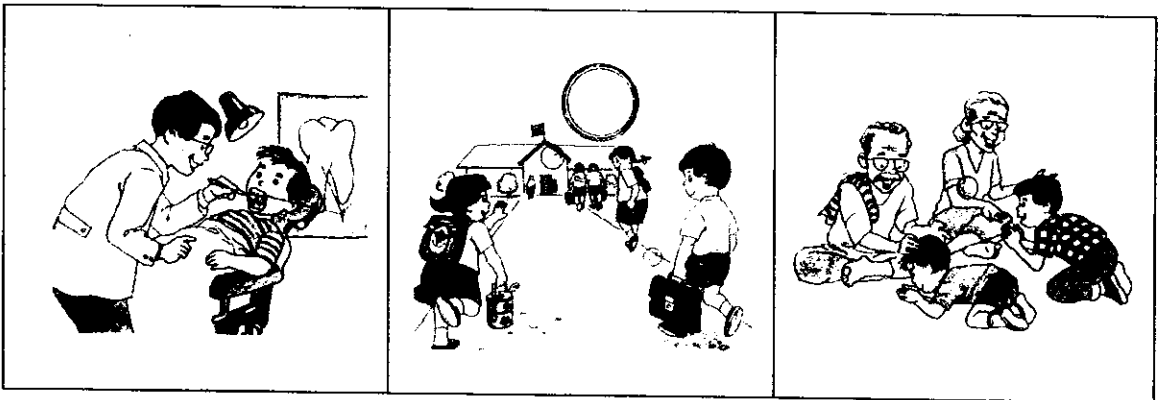
ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

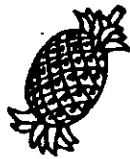
ข้อที่ 6

ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

แบบบันทึกผลการวัดความสามารถในการฟังก่อนใช้ปริศนาคำทาย
ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	รวม (10)	ระดับ คุณภาพ
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
	รวม												

เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพ

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (8 - 10 คะแนน)

ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 (7 คะแนน)

ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 (6 คะแนน)

ผ่านเกณฑ์

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0 - 5 คะแนน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

แบบบันทึกผลการวัดความสามารถในการฟังหลังใช้ปริศนาคำทาย
ตอนที่ 2 การเข้าใจเรื่องราวที่ฟัง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	รวม (10)	ระดับ คุณภาพ
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
	รวม												

เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพ

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (8 - 10 คะแนน)

ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 (7 คะแนน)

ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 (6 คะแนน)

ผ่านเกณฑ์

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0 - 5 คะแนน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

แบบสรุปผลการวัดความสามารถในการฟังก่อนใช้ปริศนาคำทาย

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	รวมคะแนน	ระดับ คุณภาพ
		การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	การเข้าใจ เรื่องราวที่ ฟัง		
		10	10	20	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
	รวม				
	เฉลี่ย				

เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพ

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (8 - 10 คะแนน)

ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 (7 คะแนน)

ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 (6 คะแนน)

ผ่านเกณฑ์

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0 - 5 คะแนน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

แบบสรุปผลการวัดความสามารถในการฟังหลังใช้ปริศนาคำทาย

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	รวมคะแนน	ระดับ คุณภาพ
		การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	การเข้าใจ เรื่องที่ฟัง		
		10	10	20	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
	รวม				
	เฉลี่ย				

เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพ

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (8 - 10 คะแนน)

ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 (7 คะแนน)

ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 (6 คะแนน)

ผ่านเกณฑ์

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0 - 5 คะแนน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางปิยรัตน์ เทียงภักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	7 ตุลาคม 2499
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับอนุปริญญา วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จการศึกษาเมื่อปี 2523
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ